TOMÍK

Časopis turistických oddílů mládeže

Prosinec 1994

VÝHODNÁ KOUPĚ

(ZLATÝ STŘÍBRNÝ STAN)

Chodíme po společných cestách

Před nedávnem jsem pobýval na malebném srubu Psím zubu. Sroubek pod Medníkem v místech, o kterých Voskovec s Werichem zpívají ve své geniální Babičce Mary. Sroubek patří Sokolu Malá Strana a spravuje ho tamní klub turistů.

Strávil jsem na srubu tři noci, se svými rarachy (oddílovými instruktory), kteří byli hrozně vláční a vůbec nevděční, tvrdohlaví - alespoň v té chvíli mi to tak připadalo. Za pár dní se mi to ovšem rozleželo, všechno bylo trošinku jinak, šestnáctiletí teenageři halt nemohou baštit všechno, co jim my dospěláci servírujeme. Asi to zná každý vedoucí. Zpět ale ke srubu: v návštěvní knize jsem se dočetl, že krom mnoha tomáckých vedoucích zde pobýval i Jaroslav Foglar a - jaké překvapení - i šéf pražských tomíků Ivan Press.

Možná spal dokonce na stejném loži jako já, jak mi nezapomněl kamarád Petr připomenout.

Odcházel jsem v neděli ze srubu sám a o všem tom přemýšlel.Jestli stojí za to, přetlačovat se čas od času v páce, když potom síla chybí někde úplně jinde.

Jestli by nebylo lepší v příštím roce hrát za jeden team. Velmi bych si to přál.

☆ ☆ ☆

Cestou ze zmíněného sroubku jsem míjel skupinky veselých starších lidí, většinou žen. Setkal jsem se s nimi pak na nádraží v Petrově, kde se vášnivě přely o to, kolik kilometrů dnes ušly, zda jim fungoval krokoměr, kam vyrážejí příští týden . . . Odhadl jsem je na Klub českých turistů Praga a následným dotazem si správnost odhadu potvrdil.

Nevím proč, ale setkání s nimi mě potěšilo. Do důchodu mám sice daleko, ale být jednou tak aktivní a fit . . .

Je to prostě jasné. Chodíme, mladí i staří turisté, po společných cestách.

Tomáš Novotný

To není hlasování! To je smluvené znamení při oddílové schůzce . . .

Bude sněm

Vážení kolegové,

jak jste si přečetli v listopadové K.Ř.E., čeká nás ve dnech 27.-29. ledna 1995 třetí sněm našeho sdružení, tentokrát v Kroměříži.

Co nás vedlo k jeho svolání?

Po dvou letech jednání o vztahu mezi Klubem českých turistů a Asociací TOM jsme v uplynulých dnech dospěli ke konečnému znění smlouvy, kterou budou naše vzájemné vztahy nadále upraveny. S touto smlouvou bychom vás na sněmu rádi seznámili.

Pro oddíly tomíků nepřináší tato dohoda žádnou dramatickou změnu: obě strany si od ní slibují zejména to, že pomůže "pročistit vzduch" a vezme vítr z plachet těm, kdo neustále nechápou, zpochybňují, nedůvěřují . . .

☆ ☆ ☆

Na sněmu bychom také rádi hovořili o naší činnosti. TOMy si v nadcházejícím roce připomínají čtvrtstoletí svého vzniku - máme za to, že vyměnit si zkušenosti na práci s dětmi, formy naší činnosti, bude bez pochyby užitečné. V neposlední řadě bychom vás pak v dopolední části sněmu chtěli seznámit s rámcovými podmínkami hospodaření oddílů v příštím roce.

☆ ☆ ☆

Dopolední část sněmu je určena členům Asociace TOM, na odpoledne jsou pak zváni i vedoucí těch TOMů, které v asociaci sdruženy nejsou.

☆ ☆ ☆

Vážení kolegové,

možnosti ubytování v Kroměříži budou kapacitně omezené. Prosíme Vás tedy, abyste poslali včas návratky - přihlášky, které obdržíte počátkem ledna. V té době budeme již přesně vědět, kolik můžeme v Kroměříži ubytovat vedoucích - podle toho vás vyrozumíme.

☆ ☆ ☆

Přijměte prosím přání spokojených Vánoc a dobrého vyšlápnutí do nového roku.

Za obě rady
Libuše Valentová,
Tomáš Novotný

Přátelství, porozumění, pohodu rodinnou i oddílovou přeje čtenářům našeho časopisu o vánočních svátcích i v nadcházejícím novém roce redakce Tomíka

VÝZVA K ZAMYŠLENÍ

Milí kolegové,
blíží se naše třetí sněmování.
Chtěli bychom vás v této souvislosti požádat o malé zamyšlení. Máme za to, že sněm bude krom diskusí o činnosti našeho spolku také vhodnou příležitostí pro ocenění práce alespoň několika dlouholetých vedoucích TOM, kolegů, kteří práci s tomíky obětavě věnují většinu volného času a kteří našim oddílům zůstali věrni i v době, kdy se mohli rozhodnout pro jiné, bezpochyby lukrativnější aktivity.
Chceme vás požádat o tipy na takovéto vedoucí.
Nemějte obavu: nechystáme složitý systém řádů, medailí či diplomů. Máme však za to, že veřejně poděkovat a ocenit práci nejlepších z nás je naší povinností.
Své náměty prosím zasílejte na adresu ústředí asociace do 15. ledna 1995.

Děkujeme.
PŘEDSEDNICTVO ASOCIACE TOM

RÁDI OTISKUJEME

PODĚKOVÁNÍ
V době od 13.8. do 28.8.1994 pracovala pro potřeby KRNAPu skupina dětí turistických oddílů mládeže z České Lípy pod vedením p. Karla Jindry a p. K. Hellera.
Již třetí rok odstraňují zavlečený pcháč oset z oblasti I. zóny KRNAP. Jejich práce byla velmi potřebná a s výsledky jsme byli velmi spokojeni.
Jan Vaněk
Správa KRNAPu

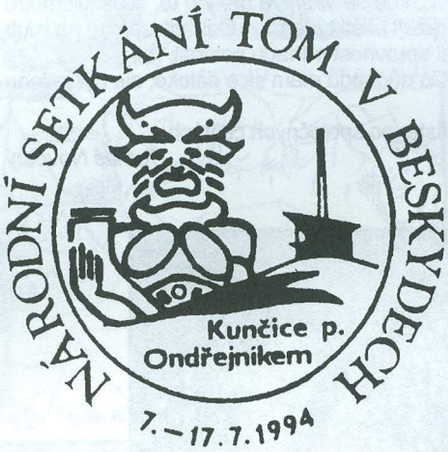
Snímek z Olympiády TOM.
Zprava Mojmír Nováček,
Jan Šimáně - Galén.
Více o Olympiádě na stránce 6.

Dobrou noc, pane Lysá horo

Dobrou noc, pane Lysá horo

OHLÉDNUTÍ ZA NÁRODNÍM SETKÁNÍM TOM V BESKYDECH

Dobrou noc, pane Lysá horo...
Takového ocenění se dočkal jeden člen štábu Národního setkání TOM v Beskydech při závěrečném táboráku. A proč? Zorganizoval totiž - pro velký zájem 3x - noční výstup na Lysou horu zakončený nezapomenutelným východem slunce.
Děkujeme organizátorům za obětavost, se kterou setkání připravovali a umožnili našim tomíkům poznat krásu Beskyd i jejich současnost.
Libuše Valentová

Národní setkání TOM v Beskydech očima organizátora

Ve dnech 7. - 17.7.1994 proběhlo v Kunčicích p. Ondřejníkem (okres FM) "Národní setkání TOM v Beskydech". TOM prožily v překrásném prostředí v areálu kunčické školy 10 dnů, nabitých výlety, zájezdy, soutěžemi a dalšími aktivitami. Setkání se zúčastnilo 20 oddílů z ČR z toho 1 cyklooddíl z Tanvaldu a také jeden oddíl ze SR, z Bratislavy, celkem 329 účastníků.

Uspořádáním této akce byli pověřeni KČT Čeladná a TOM 2619 Vlaštovky Karviná. K hladkému průběhu setkání přispěli svým dílem také členové z KČT ŽD Bohumín, Beskyd Orlová, Baník Havířov a TOM 1314 Svišti Dobratice.

Organizátoři připravili také dvě putovní větve: Mořkov - Kunčice p. O., tato se však neuskutečnila pro malý počet přihlášených a Bukovec - Kunčice p. O., této se zúčastnilo 53 účastníků. Na této větvi účastníci zdolali V. Čantoryji, Gírovou, V. Polom, Javorový, Prašivou, navštívili osadu Hrčava, Jablunkov (měst. muzeum), Ivančenu (pomník padlým skautům).

V hlavním srazovišti probíhal pestrý program. Pro účastníky byly navrženy pěší túry na Ondřejník, Smrk, Radhošť, Lysou horu, Kněhyni, V. Javorník. Z těchto túr si oddíly vybírali podle svých schopností a zájmů. Mimo to oddíly podnikaly vycházky za kulturními a historickými památkami, např. Frýdek-Místek (vlastivědné muzeum), Frýdlant n. Ostr. (památník F. Duši), Kunčice p. O. (dřevěný kostelík ze Zakarpatské Rusi) apod. Během setkání některé oddíly kromě samostatného programu plnily i podmínky k získání OTO Beskydy a Šest beskydských vrcholů. Dále byly připraveny autobusové zájezdy do skanzenu v Rožnově p. R., do Kopřivnice (muzeum), Štramberka (Trúba a muzeum), na Hukvaldy (hrad a pamětní síň L. Janáčka, Studénky (muzeum), Hodslavic (rod. domek F. Palackého). S velkým zájmem se setkala akce "Za východem slunce na Lysou h.", čili noční výstup na Lysou horu. Tento výstup musel být opakován 3 krát, aby se dostalo na všechny zájemce. Taktéž i exkurze do cvičné štoly na Dole Staříč a exkurze do útrob přehradní zdi v Ostravici-Šancích byly opakovány. V podvečer probíhaly ve srazovém prostoru soutěže jednotlivců i kolektivů, např. ve fotbale a vybíjené, uzlařské regatě, Kimovy hry apod. Ve srazovišti proběhla ukázka výcviku jezdeckých koní z ranče v Kunčicích p. O., účastníci setkání si také zajezdili na koních. Dvě besedy, se členem HS a s pracovníkem CHKO Beskydy se také setkaly s příznivým ohlasem. Předposlední večer nám zahrála cimbálovka Kotci, se kterou si mládež s chutí zazpívala (kolektivně i sólově) a dokonce i zatančila. Slavnostní táborák v sobotu večer vyl vyvrcholením a ukončením celého setkání.

Počasí po celou dobu setkání bylo slunečné, výjimku tvořily dva deštivé dny (začátek a konec setkání), to proto, aby všichni věděli jak vypadá déšť. Během setkání nebyly žádné vážnější zdravotní problémy, ani se neudála žádná mimořádná událost.

Toto setkání se uskutečnilo nejen úsilím pořadatelů připravit pestrý program, ale také díky pochopení starostů v Bukovci, v Dobraticích a především starosty Kunčic p. O., ing. Tomáše Hrubiše a také ředitelky ZŠ Kunčice p. O. pí J. Kubalové. Bez jejich povolení, propůjčení areálu ZŠ a hlavně přístupu k mládeži by se tato akce celostátního významu nemohla vůbec uskutečnit.

Svůj díl na spokojenosti účastníků měly také kuchařky, které zabezpečovaly stravování. Dík patří obětavým kuchařkám z MŠ Dobratice pod vedením Marie Kratochvílové a kuchařkám školní jídelny v Kunčicích p. O pod vedením Drahoslavy Zavadilové. Stravování dle vyjádření účastníků setkání bylo bohaté a kvalitní.

A co říci na závěr? Dobrá věc se určitě podařila. Snažili jsme se ukázat krásy Beskyd TOMům

z Českého Krumlova, Mimoně, Bukovan, Kravař u České Lípy, Šluknova, N. Role, N. Paky, Golčova Jeníkova, Březolup, Králova Dvora, Poděbrad, Štěchovic, Tanvaldu, Chomutova, České Lípy, Benešova n. Plouč., Brna, Vřesové, Hodonína, Bratislavy a doufáme, že některé oddíly se k nám v budoucnu zase vrátí.

Přejeme organizátorům příštího setkání hodně úspěchů a dobrých nápadů.

Václav Mrajca

srazové střípky

Rakety
Rakety do vesmíru jdou
kosmonauty vynesou.
Vypouštějí družici,
někdy raketoplán,
podívaj se na Neptun
a letějí dál.
Ivo Formánek, 8 let

* * *

Píseň
Beskyde, Beskyde
kdo po tobě ide,
I:tomácké oddíly
po horách chodily.:I

Radhošťa Javorník,
Kněhyně, Ondřejník,
I:Lysá hora a Smrk
zbojnický to chodník.:I

* * *

Pocta organizátorům
(na nápěv písně Skákal pes)
Děkujem, děkujem, za ten pobyt krásný,
zítra tu nebudem, budeme neštastný.
Budeme vzpomínat na krásné Beskydy,
vaše též zásluha, že se nám tu líbí.
Obě písně byly kolektivním dílem

* * *

Pocta kuchařkám - povzdech vedoucí
Že jedu do Kunčic na sraz TOM,
z toho radost mám,
nějaké to kilo po horách
zase vyběhám.
Však zklamání přišlo hned první den,
můj plán byl zcela narušen,
nějaké to kilo mám navíc
a je mi z toho nanic,
nezapnu kalhoty ani sukně,
do šatníku zas budu koukat smutně.

Šluknovští Skaláci na národním setkání TOM v Beskydech
Foto: Egon Wiesner

Z večerních programů se dětem velmi líbila cimbálová muzika a byly by ji poslouchaly třeba dlouho do noci. Přesto, že zde byly děti z celé republiky, celou řadu písniček znaly všechny a tak si s chutí zazpívaly.
S cimbálovou muzikou vystupovala i lidová vypravěčka Františka Pituchová, která skládá básničky a to ne ledajaké - skládá je v lašském nářečí. Koupili jsme si je a jednu z nich opisujeme:

Turysti
Na Beskydách turysti,
bertě rozum do hrysti!
Něšmatlajtě kaj sě zmaně,
motě cesty značkovane.
Ti, co leťo na dolinu,
butiskami hrynu hlinu,
jak sě budu furt tak chovať
budě ich třa pokutovať.
Keho Lysa hora laka,
ber motyčku do ruksaka,
a pad pažu mlady smryček,
zasaď ho tam popod vryšek!
Semtam deštiček zapryši,
zazeleňo sě nom vryši,
holych mist by hned ubylo,
svědomju sě ulevilo.

O ČEM SE TOLIK NEVÍ

Do Beskyd jezdím často. Mohlo by se říci, že to tu znám jako své boty. Ale ouha - vždy jsem něčím překvapena. Na letošním srazu TOM to bylo mnoho věcí, ale chci se zmínit zejména o dvou, o kterých se tolik neví a které vy mohly být námětem pro výlet či putování těm, kteří na srazu nebyli.

Jedna z nich je Galerie Karla Svolinovského na základní škole v Kunčicích pod Ondřejníkem. Je to svým způsobem rarita - školní obrazárna. Plně splňuje odkaz T.G.Masaryka, který napsal: "Postavte dítě před pěknou sochu, výrazný obraz a nemusíte nic říkat, obzvláště dovede-li se dítě samo vnořit do díla. Každá škola ve městě i na venkově by měla mít vedle musea přírodovědného a průmyslového také museum umělecké, v němž by byly zakládány sbírky krásných předmětů a uměleckých děl." Zdejší galerie je ve dvou prostorných a světlých místnostech a je zde zastoupena celá řada jmen známých (Olbram Zoubek, Vladimír Komárek, Jaroslav Šerých, Jiří Kolář z Paříže, Antonín Strnadel a řada dalších. Pochopitelně celá řada děl Karla Svolinského. Jsou zde zastoupeny téměř všechna malířské techniky. Zdejším žákům můžeme vskutku závidět. Viděla jsem mnoho galerií, ale věřte mi nebo ne, tahle mě zaujala nejvíc. Svým pojetím, historií a svými díly, která zde na vás zapůsobí daleko více, než v galerii třeba národní. Kdo miluje krásu a chce ji v dětech vychovávat, neváhejte a při nejbližší příležitosti se sem jeďte podívat a hlavně ve svém plánu ponechte na její prohlídku více času, je hříchem ji brát v poklusu.

Druhým překvapením při putování po Beskydech mě čekalo ve Štramberku - nebyla to ani Trúba, ani Šipka, ani zdejší museum na náměstí (mimochodem překrásně renovovaném). Když vám řeknu, že to bylo něco, co se dětem líbilo tak, že jsme tam museli jet ještě jednou, nebudete mi třeba věřit. Ale nebudu vás napínat. Ve Štramberku je asi druhým rokem otevřeno nové museum a to Zdeňka Buriana. Vedle celé řady jeho nádherných originálů jsou zde i studie k ilustracím celé řady romantických a dobrodružných knih, z nichž mnohé si zde můžete i zakoupit, fotografická dokumentace za života Buriana, řada modelů a předmětů, patřících k romantice, dobrodružství a zejména k jeho ilustracím. Je zde i antikvariát, zaměřený jen na dobrodružné knihy a časopisy a sběratel tohoto žánru zde může objevit nejeden poklad. Můžete zde zakoupit i obrázky od Z. Buriana.

Z. Formánková - Poděbrady
(redakčně kráceno)

Olympiáda TOM ○ Ostrava 1994

Ve dnech **21. - 23. října 1994** se v Ostravě konala jedna z nejvýznamnějších akcí TOM - olympiáda. Organizačně a materiálně se na ní podílely rukou společnou a nerozdílnou rada mládeže KČT a Asociace TOM. Garanty a organizátory akce pak byly ostravské oddíly tomíků pod taktovkou Mojmíra Nováčka a Radima Farany. Šlo o akci mezinárodní, neboť vedle českých a moravských tomíků se olympiády zúčastnily i děti ze Slovenské republiky.

Dovolte mi prezentovat stručný pohled hosta olympiády. Organizačně to podle mého soudu ostravští zvládli na jedničku. Nikoliv snad podtrženou, přirozeně, že sem tam něco zaskřípalo. Rozhodující byla ale atmosféra, kterou hostitelé téměř dvěma stovkám tomíků připravili - a ta byla príma. Pohoda na mě dýchala při pátečním countrybálu, kdy dobrá kapela a hostující "roztoči" se svými tanečky roztancovali nevelký sál, soutěžní dravost při uzlařské regatě byla zcela na místě, sobotní hra v ulicích přinesla potřebný pohyb a snad i přispěla k poznání Ostravy. Sobotní gala večer představil všechny přítomné oddíly: slovenští tomíci zaujali profesionalitou svých tanečních vystoupení a neuvěřitelnou recitací Erbenova Kolovratu, (zpaměti!), české oddíly pak připravily pestrý průřez oddílovou činností.

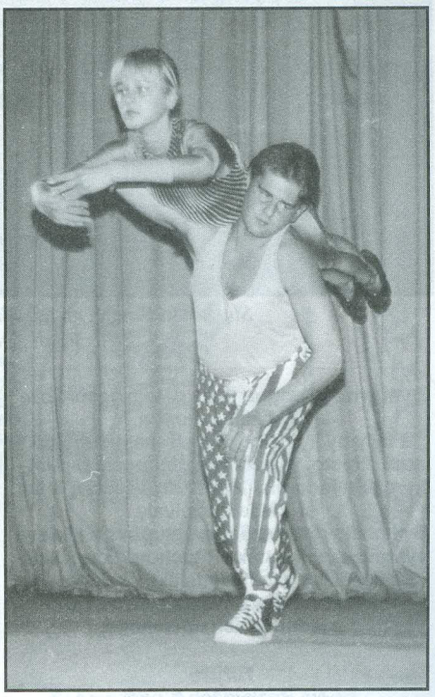
O něco méně mě oslovila burza nápadů, i když to možná bylo tím, že jsem na ni přišel pozdě.

A co Mojmírovi, "generálnímu" olympiády, vyšlo nejlépe? Ohňostroj! Báječný, ohromný, půlhodinový ohňostroj, který přilákal krom tomíků ještě asi pět tisíc evidentních netomíků, občanů Ostravy. Že neměl s olympiádou nic společného? A že mnohobarevné rachejtle vybuchovaly na večerním nebi na počest znovuotevření obnovené radnice? Nevadí. Bylo to skvělé zpestření.

Rád jsem se setkal se slovenskými kolegy, i když musím říci, že to, co na olympiádě postrádal pan Schaal, předseda slovenských TOMů, totiž více oficiálního protokolu, mi nechybělo ani v nejmenším. V Bratislavě ho předloni na olympiádě trošičku přebývalo, myslím, že Ostrava to v pohodě vyrovnala.

Tak jsem viděl olympiádu já. Určitě to byl pro všechny účastníky příjemně prožitý víkend.

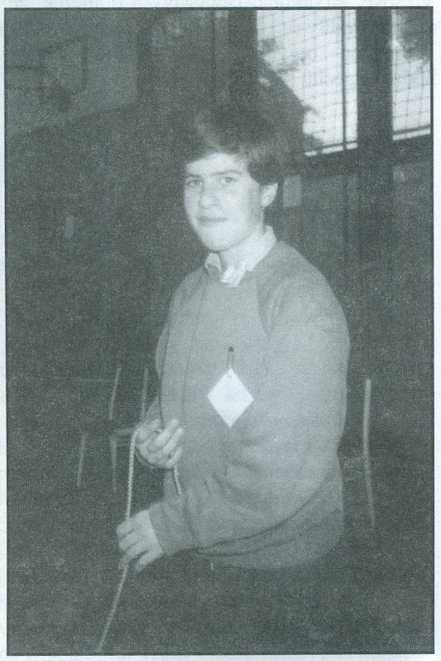
Tomáš Novotný

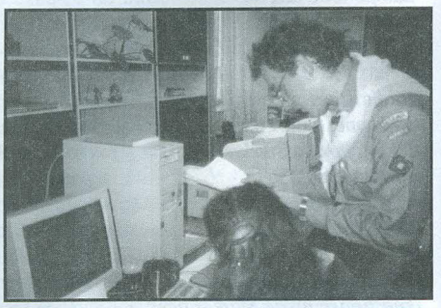
Slovenští tomíci se představili tancem

Olympiáda TOM - vystoupení v galavečeru

Páteční večer - uzlařská regata

Počítačové srdce olympiády. Radim Farana pracující . . .

Čeští a slovenští tomíci návštěvou v Nové huti.

LETNÍ OHLÉDNUTÍ

Dostal jsem tu čest a pověření se podívat v letních měsících na několik táborů našich oddílů. Na plánu jsem toho měl v létě strašně moc, ale přesto jsem několik táborů navštívil, u dalších jsem navštívil místa jejich tábořeni a na několik jsem se pozeptal v okolí. Přesto, že skutečnost byla skromnější než v plány, v hlavě mi utkvělo několik dojmů a poznání a myslím, že by bylo dobré se s vámi o ně rozdělit:

✗ tábořiště Na Amerikách pražského oddílu je skutečně pěkné, zapadlé, s již urovnaným terénem, nově vysázemými stromy okolo řeky Trnavy, ale PROČ zůstaly v kuchyni krabice plné prázdných plechovek?

✗ jeden tábor jsem vůbec nezastihl na místě v den, kdy nahlásil začátek tábora. Jsem docela zvědav na uplatňování dotace?!

✗ v Údolí srn u Pacova měly skvěle postavený tábor "Amazonky" z Prahy. Skutečně tábor, který lahodil oku i srdci a trochu jsem i záviděl...

✗ jen mám takový nepříjemný pocit, že jsem viděl mnoho různobarevných šátků, mnoho oddílových symbolů, ale hrdost, že patříme k turistickému mládí nám zatím většinou chybí. Přátelé, to není chyba tábora ani dětí, ale nás vedoucích-dospěláků! Máme vůbec na to, abychom se více zviditelňovali?! Nesmí se přece stát, aby oddíl svou spolkovou příslušnost znal jen v době, kdy se vyplňuje žádost o peníze!

Takže si myslím, že ta stovka projetá v benzínu nebyla utracena zase tak úplně zbytečně.

Vašek Hrobský - Pacov

Z ČESKÝCH BUDĚJOVIC DO ŽĎÁRSKÝCH VRCHŮ

I my jsem měil o letošních prázdninách tu čest a potěšení navštívit několik táborů pořádaných pod hlavičkou asociace, táborů našich tomíků. Po čtyřech měsících se pátrá v paměti poněkud obtížněji, a tak musím vzít na pomoc poznámky, fotky, a nakonec i záznam na videokameře.

✦ Zastavení první.

Tábor českobudějovických Šlápot na Hamru u Římova. Ať hledáme jak hledáme, tábor zkrátka není*) Na hlášence o konání tábora stojí černé na bílém datum - jsme z toho trošku rozpačití. Je hrozné vedro a my frčíme směrem na Telč, kde v malém remízku uprostřed polí, od Telče na dohled, tábotí Delfíni Petra Jendeleho z Jihlavy. Tábůrek je to komorní, táborníci jsou zrovna zaměstnáni hloubením studánky. Pohoda v malé partě se nám zdá dobrá a příjemná.

✦ Zastavení druhé.

O pár dní později vyrážíme za karvinskými Skaláky do Lomnice nad Popelkou. Je to již druhý tábor, který vede paní Pulcová, tábor putovní, který má v Lomnici stálou základnu. Karvinští tomíci neváhají a i se svou vedoucí se nám chlubí oddílovým pokřikem a písničkou - setkání je to opravdu velmi přátelské.

✦ Zastavení třetí.

Tentokrát u provodínských tomíků kolegy Podrázského, kteří mají letní základnu v Mrákotíně. U objektu zastihujeme jenom jedno děvče, kterému necháváme vzkaz a tričko pro vedoucího... Ostatní jsou v úmorném vedru na koupališti.

✦ Zastavení páté.

Na táboře roztockých Celestýnů v Ražici u Písku. Skvělé prostředí, tábor který jim zapůjčili pražští skauti, jen trošičku problémy s pitnou vodou. Zůstáváme přes noc a kolem třetí hodiny ranní absolvujeme slovní potyčku s místními opilci. Ti i přes naši snahu pokračují k táborovému náměstíčku, kde je doslova zpraží desetiletá hlídka - dívčina, která je nekompromisně posílá směrem do bažin. Statečná Celestýnka!

✦ Zastavení šesté.

Oslovilo nás asi nejvíc. Dobře sehrané oddíly Fram a Spirála z Brna táboří na svažité loučce u vesnice s kuriozním názvem Brťoví. Dobře postavená jídelna (účelně slouží i velkoprostorový stan, který tomíci využívají jako jídelnu) čilí a sympatičtí táborníci v krojích, kteří ani nemrknou, když je na nástupu při spouštění vlajky přepadne ukrutný liják. Z tohohle tábora odjíždíme opravdu nadšeni.

✦ Zastavení sedmé.

U tomíků z Glav Union Teplice (tábor u rybníka Medlov) je řád. Tábor vedou manželé Márovi a pan Leden. Je to v pořadí třicátýčtvrtý tábor teplických turistů, kteří v uplynulých letech procestovali například Velkou Fatru, Šumavu, Slovenský ráj, Vihorlat, Malou Moráviku . . . Tábor je na břehu rybníka a účastníci litují, že je vlastně součástí kempu, i když původně zde měli být téměř sami.

✦ Zastavení osmé .

Míříme k táboru TOM Klíček u Žďáru nad Sázavou. Vedou ho manželé Královcovi a je to tábor docela výjimečný. TOM Klíček pracuje totiž při nadaci pomáhající dětem postiženým leukémií a tento tábor je táborem integračním, kde se scházejí zdravé děti i jejich méně šťastní kamarádi. Na táboře se zdržíme jen dvě hodiny. V noci, krátce před půlnocí, vyrážíme dál.

Vlastně už domů.

Přiblížili jsme vám alespoň několika větami, doslova telegraficky, naši pouť po letních táborech tomíků. Je samozřejmé, že některé tábory se nám líbily více, některé méně. Každopádně je však třeba ocenit chuť a nadšení vedoucích, kteří pro své oddíly letní tábořeni připravují. Na každém táboře jsme se setkali s nápaditou táborovou hrou, všude uměli své svěřence nějakým způsobem motivovat.

✺ Několik táborů navštívila i Hela Landová - o těch v některém z příštích čísel Tomíka.

Co dodat závěrem? I v roce 1995 prožijí desítky našich oddílů skvělé chvíle při letním tábořeni. Budeme se snažit je při této činnosti rozumně finančně podpořit.

Od kolegů vedoucí však prosíme, aby - byť se zatnutými zuby - absolvovali maratón hlášení a formulářů, které jsou při přidělování státních prostředků nezbytné. Bude také zapotřebí více ctít to, kdo je zřizovatelem tábora (vždy ten, přez koho jsou čerpány prostředky na SVP, dopravu a nájem tábořiště).

Tábory navštívili, jezdili, psali a fotili
Pepík Votava, Tomáš Novotný,
Marcela Jiráková a Jan Buček.

Snímek z letního putování vsetínských ogarů:
Na vrchu Ostrý přímo na hranici s e SRN.

**) Od českobudějovických Šlápot jsme dostali nedávno ssfotky - z Hamru. Tábor se tedy zcela jistě konal, jen termín asi neseděl . . .*

SRAZ TOM MORAVY
Zdounky
17.-19. červen 1994

Sraz pořádal TOM 3919 Kroměříž.

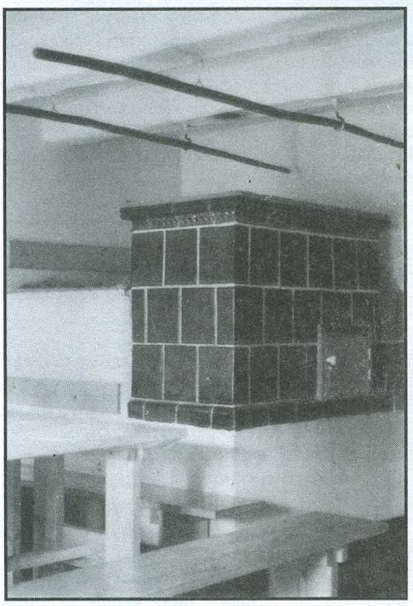
Účastnilo se ho na padesát tomíků z TOM Hodonín, TOM Špendlíci Zlín, TOM Tuláci Zlín, TOM Ostrava - Poruba, TOM 3019 Kroměříž.

První zádrhel - TOM Hodonín ujel v Hulíně vlak. Neztratili však hlavu a přes problémy s dráhou vyslali telefonickou depeši směrem k Drážovu. Tu však již pracovala telepatie a když u vlaku ve Zdounkách Hodonín chyběl, bylo nám všem jasné, co se stalo a rychlé doprovodné vozidlo se vydalo směrem ke Kroměříži, kde naložili udivené turisty s Hodonína aby je dopravili na místo srazu. Těm bylo v prvním okamžiku nepochopitelná rychlost dopravního prostředku když telefon ještě nedozněl a už auto brzdilo před nádražím i když je to vzdálenost 11km.

Další program již probíhal bez problémů. Začalo seznámení s programem, v sobotu ráno se před startem do Pohádkového lesa naškrábaly brambory a získaly první odměny v podobě "Drážovských kokosáků" Z pohádky se pokračovalo do současnosti - sportovní soutěže na hřišti a předtím ještě splnění úkolů jako: zjistit nejstarší občanku Zdounek, jméno velitele hasičů, kolik je v místě bufetů, sehnat vejce nasbírat nejvíce razítek podniků v místě a pod. fígle. na hřišti se podával vedle guláše nanuk od sponzora z místního lacrumu. večer po drobných doplňovacích soutěžích byli vyhlášeni vítězové. tom poruba vyhráli a odvezli si putovní cenu - "turistku božku". věříme, že příští rok přijedou znovu obhajovat. druhou a třetí cenu - dort - získali opět mlsouni ze zlína. příští rok vymyslíme nějakou zvláštní cenu. v pátek večer nás poctila návštěvou také paní valentová ze zlína.

počasí nám přálo, už se těšíme na další ročník.

za tom 3019
Kovářová Alice.

Interiér Kusalína, chalupy tomíků . . .

Jak vznikl TOM 3020 - Sírius

Naše vyprávění se dá začít tím, že již v roce 1988 existoval pionýrský turistický oddíl Sírius. Oddíl měl 45 dětí převážně ze čtvrté a páté třídy, čtyři instruktory a mezi vedoucími rodiče. Činnost oddílu byla nezvykle aktivní. Pořádaly se víkendové akce ve stanech či v chatách, pravidelná týdenní činnost byla zpestřována sobotními výlety a o prázdninách oddíl pořádal pro vlastní členy tábory.

V roce 1990 se turistický oddíl spojil s odborem turistiky při sportovním klubu. Samotný oddíl měl věrných 30 členů a několik vedoucích. Odbor turistiky spadal pod KČT a tak jsme se mezi prvními stali také TOMem. Získali jsme označení 3019. Aktivita nás stále neopouštěla. Podařilo se nám rozšířit naše řady na 50 dítek a vychovali jsme si 7 instruktorů. Uspořádali jsem během tří let asi 12 letních a 3 zimní tábory, nespočet víkendových akcí a výletů. Pro mladší děti jsme během kratších prázdnin pořádali zájezdy a tím vešli ve známost a získali mnoho dalších přívrženců, ale také členů.

A tak se z nás stával kolos pod vedením sportovního klubu a odboru turistiky. Rozhodování (nebo spíše formální schválení) oddílových akcí a činnosti oddílu bylo pomalejší a navíc převažovali názory starších lidí a mnohdy těch, co s turistikou nemají nic společného. Rozhodli jsme se tedy letos v lednu založit nový TOM. Za podpory 75% členů a jejich rodičů založili tři mladší vedoucí TOM 3020 Sírius.

V období od ledna 94 do dnešního dne se snažíme pokračovat nejen v činnosti ověřené z minulých let, ale také pořádáme nové typy soutěží a her. Mezi první patří korespondenční hra, která členy oddílu procvičí v luštění rébusů. Na každý týden je připraven dopis s rébusem, ve kterém je zadán úkol. Nezapomínáme ani na výlety a zájezdy, které jsou u dětí stále oblíbené.

Tímto článkem bychom nechtěli pouze představit náš teoreticky mladý oddíl, ale také poděkovat všem za pomoc a podporu. Nyní je již jen na nás jaká bude činnost oddílu.

Jaromír Žůrek - TOM 3020 Sírius

Představujeme TOM Ještěrky

TOM Ještěrky z Brna je zaměřený na turistiku na kole. Poněvadž pořádá již delší dobu víkendové zájezdy na kole a mezi nimi i tradiční v termínu státního svátku kolem 8. května (dříve 9.5.), rozhodl se letos pozvat k účasti v posledních letech oblíbené oblasti lužních lesů i další TOMy.

Letos se tedy sjelo do Břeclavi větší množství tomíků a ubytovalo se v mládežnickém zařízení Kančí obora DDM. Možnosti této akce jsou široké, jak po stránce turistické, tak i společenské. Z výchozího bodu lze absolvovat vyjížďky na kolech po jižní Moravě i po přilehlých územích Rakouska a Slovenska. S použitím vlakové dopravy se dokonce dostanete i do oblasti lužních lesů okolo Dunaje. I v blízkém okolí je spousta možností vyjížděk pro pomalejší cykloturisty s použitím asfaltových silniček bez motorové dopravy v blízkosti hranic nebo ve valticko-lednickém areálu.

I po společenské stránce umožňuje turistická ubytovna setkání a výměnu zkušeností vedoucích i samotných členů dětských oddílů asociace. Během akce byla pořízena fotodokumentace formou diapozitivů a barevných fotografií, která slouží pro další vzájemné setkávání a vzpomínání na pěkné a prospěšné prožití volného času.

Pavel Rabušic
TOM Ještěrky

Stretnutie slovenských turistov

Sraz slovenských turistů proběhl v prvním červencovém týdnu v překrásném údolí řeky Blatnice poblíž Martina. Prostorné tábořiště umožňovalo jednotlivým oddílům postavit si stany tak, aby tvořily prostranství, kde si tomíci žili vlastním táborovým životem. Pro účastníky byly připraveny turistické trasy, délkou a obtížností odstupňované podle věku a výkonnosti. Přírodní krásy doplňoval výklad průvodců, členů HS, o historických zajímavostech regionu.Odpoledne se nabízely účastníkům sportovní i zábavné soutěže, vystoupení folklórních souborů, promítání a besedy. Stravování zajišťovala jídelna v Blatnici, mnozí účastníci však dalo přednost vlastnímu vaření.

Společně prožitý týden v překrásném prostředí slovenských hor umožnil účastníkům získat řadu nových poznatků a navázat mnohá osobní přátelství.

"Taky jedeš o prázdninách na Slovensko?", bylo slyšet mezi Tomíky v Jáchymově. "No přece na setkání slovenských turistů! Pozvali nás kamarádi z Holíče!" Přes veliké počáteční nadšení vyrazili jsme nakonec z Jáchymova jako tříčlenná minivýprava.

Protože cesta je to dlouhá, úmorná a únavná, investovali jsme každý ještě 70 Kč do lehátka. "Ať vypadáme k světu, až tam dojedem." Před Prahou jsme si odestlali a zalehli. Jen Sváťa ne. V Praze si vystoupil, že se jde jen tak podívat. No, a pak se vlak rozjel a nás bylo o jednoho míň. Jen to rozestlané lůžko po něm zůstalo. Ještě že české i slovenské dráhy nám našeho vedoucího v tílku a krařasech bez dokladů a bez peněz poslaly šupem dalším vlakem. Počkali jsme si na něj v Martině a společně pak už bez úhony dojeli do Blatnice.

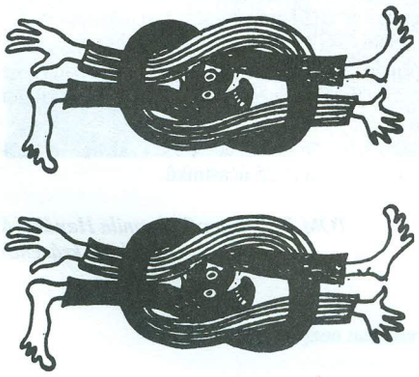
Tábořiště bylo, jak jinak, na kopci. Tady je všechno buď na kopci nebo v nejlepším případě za kopcem (který se však nedá obejít, jedině přelézt.) I vylezli jsme na kopec, dostali dvě čísla na předem nahlášené dva stany a usadili se na vyhrazeném místě. Ale ouha. Ať ty hromady ranců přebíráme zprava doleva nebo zleva doprava, druhý stan není. "Já už vím, kde je," vzpomněla si šťastně Alena, "přece na chodbě pod zrcadlem. Dala jsem ho tam, abychom na něj nezapomněly." No jen když víme, kde je. Tam se neztratí, dokonce ani nenavlhne. Naštěstí je zatím teplo. Ze stanu, který máme, uděláme "sklad materiálu" a spát se bude pod širákem.

Sotva jsem se stačili rozhlédnout po táboře a už tu byl čas na večeři. Ešusy, lžíce a do řady. Vedle umývárny je dokonce i kotel s horkou vodou na mytí nádobí. Pod tímhle důmyslným zařízením se topí klasicky, proto je stále teplá voda. Se sprchou je to horší. Boyler nestačil pro 50 lidí a nás je tu už teď 500. A to jsme přijeli mezi prvními! Očekává se více než dvojnásobek stávajícího počtu. Na druhou stranu, říká někdo, že se musíme mýt? Po večeři následoval soutěžní program, hodnocený česko-moravsko-slovenskou porotou. Jako diváci jsme se moc nasmáli, ale být v kůži soutěžících, nevím ...

Druhý den ráno jdeme na Vyšehrad. Neděste se, Vyšehrad mají i na Slovensku. A pěkně vysoko! Což ta cesta by nebyla tak strašná, ale to horko, a žízeň ... Ještě že v cíli tekl minerální pramen! Pak už to běželo den za dnem. Každý den bylo možné si vybrat z několika tras, delších i kratších, na co se kdo cítil. Vylezli jsme ještě Lysec, Čremošnianské lazy, Královu studňu a Zniev, byli jsme na Blatnickém hradě, v Mošovcích, Turčianských Teplicích a v Martině. Počasí nám, samozřejmě, nevydrželo celý týden tropické. Dvě noci pršelo a to jsme se ve společném stanu obraceli vždy všichni najednou a na povel. V odpoledních a večerních programech se střídaly soutěže, besedy, promítání i disco, nás však nejvíce lákalo volejbalové hřiště, kde se hrálo každý den a zahrál si, kdo přišel. Jen pro příště by to chtělo vybavit míč zvonečkem, aby byl za tmy lépe identifikovatelný.

Týden utekl, ani jsme se nenadáli. Vracíme se domů. "Sváťo, jestli se nám zase ztratíš, vyhodíme ti ranec na peron a dělej si tam, co chceš", varovali jsme, naštěstí zbytečně, našeho vedoucího. Domů jsme dojeli všichni společně a v pořádku. Bylo nám s vámi, slovenští přátelé, moc hezky a těšíme se brzy nashledanou.

TOM Cestovatelé L. M. Pařízka, Jáchymov

SETKÁNÍ
NA BÍTOVSKÉM MLÝNĚ

46. sraz oddílů zabývajících se turistikou, tábořením a pobytem v přírodě

Tradiční "sraz" se uskutečnil za fantastického počasí ve dnech 23.-25.9.94 na Bítovském mlýně u Ostravy. Skoro 600 účastníků se sjelo bojovat o cenná vítězství jak v hlavní soutěži "Pětiboj o putovní štít" tak v mnoha soutěžích, které připravily vyspělé oddíly pro své kamarády.

Náš oddíl "OSTRAVSKÁ ČTYŘKA" se každoročně účastní tohoto setkání, neboť kromě pozdravení starých a potkání nových kamarádů se naskýtá jedinečná možnost změřit své síly a schopnosti v boji se špičkou vyspělých oddílů nejen z Ostravy, ale dá se říci, že ze všech koutů republiky.

Letos jsme postavili čtyři sedmičlenná družstva, v hlavní soutěži se nám moc nedařilo, i když příslušné znalosti probíráme v oddíle po celý rok. V soutěžích pětiboje - štafetový závod, Setonovka, znalost rostlin, orientace s mapou a v tábornické všestrannosti jsme získali pouze dvě čtvrtá místa. Oddílovou reputaci však zachránili členové v dalších soutěžích: Soptík obsadil 3.místo v soutěži "Dovolená s Čedokem," kterou připravil 29.oddíl Bobři, Kongo a Jana vybojovali cenné 1.místo a placku v soutěži "JOGURŤÁK," kterou uspořádal náš oddíl a na kterou firma Danone věnovala 700 jogurtů jako sponzorský dar, dále jsme získali 2.místo za scénku u táboráku a naše kronika se umístila na 2.místě. Také Lišák přispěl svou troškou do mlýna v kategorii veteránů obsadil 1.místo v lasování a získal pro oddíl cennou placku.

Na závěrečném slavnostním nástupů zazněl celkem šestkrát náš pokřik, když naši členové běželi pro svá ocenění. Bylo nám trochu smutno, když oddíly BVU v kategorii chlapců a dívky z "Osmačtyřicítky" přebíraly putovní štíty za celková vítězství, ale všichni jsme jim zasloužené vítězství přáli a v duchu si slíbili, že snad za rok usilovnou prací v oddíle se i my probojujeme na stupínky nejcennější.

Miky
TOM 4310, Ostravská čtyřka

KYJOV 94

Paleontologická expedice aneb recept na celotáborovou hru.

To musíte dva měsíce před zahájením tábora svolat oddílové vedoucí a dát každému za úkol sehnat 15-30 kostí. Jaké jsou třeba? Hodí se téměř všechny: kravské, vepřové, ovčí, ze slepice nebo z králíka od oběda, ať už jsou to žebra, obratle, končetiny, lopatky (nezapomeňte na potřebný počet vypreparovaných hlav). Každý z vedoucích odpovídá za dokonalé vyčištění od všech tkání a vydezinfikování peroxidem vodíku /10-30% konc. - asi 12 hod./. Dále si vezměte s sebou ruční vrtačku a vázací drát, popř. větší množství sádry.

Vše ostatní závisí na fantazii dětí. Jejich úkolem je sestavit kostru jestřába žijícího před miliony let ve vaší oblasti, nakreslit jeho podobu a popsat způsob jeho života. Jednotlivé oddíly (paleontologické expedice z různých zemí) mezi sebou soutěží o nejlepší exponát. Kosti nacházejí na jednotlivých nalezištích (turisticky atraktivních místech), popř. je dostávají jako odměnu za výsledky v táborových soutěžích - mimochodem je to nezapomenutelné vidět osmiletou holčičku jak si při nástupu vítězoslavně odnáší obrovskou spodní čelist z krávy - ještěra, kterou jí předal hlavní vedoucí tábora (ředitel muzea).

Náš tábor trval pouze jeden týden a kousek, a na samotné sestavení ještěra měly děti čas pouze jedno odpoledne, přesto byl výsledek jedinečný...

Na obrázku všichni naši prázdninosauři a nákres a způsob života jednoho z nich - toho nejdravějšího - Penissaura, jako výsledek bádání jedné z našich expedic (v této expedici byla značná převaha větších dívek ...)

Pozn.: Nejlepší exponát nebylo nakonec možné vyhodnotit. Všichny byly totiž svým způsobem dokonalé ....

TOM CESTA
Zákupy

Kosti se hnou a povstanou . . .
Snímek z paleontologické expedice
nám poslali zákupští tomíci.
Na tyči visí pozůstatky
praještěra s poněkud pikantním jménem
"PENISSAURUS"

VLTAVA 94

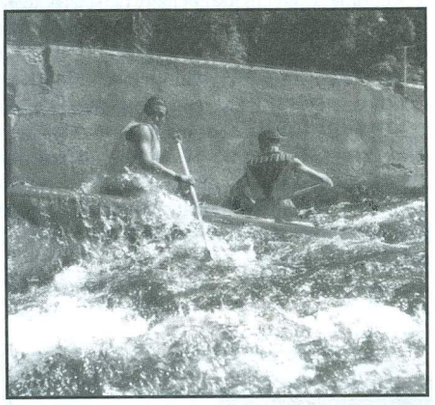
Již tradiční vodácký tábor uspořádala Ostravská čtyřka na Vltavě. Celkem 24 členů oddílu a 6 dospěláků vyrazilo na 11-ti vertexkách a jednom raftu z Vyššího Brodu směrem na Budějovice. Vody stačilo letos jen tak tak, mnohdy jsme spodkem drhli kameny, všechny jezy jsme přenášeli. Ale počasíčko bylo zato letos super! Celých 11 dní ani kapka, přes poledne všichni včetně zapřisáhlých nepřátel vody z vlažných vln Vltavy nevystrčili ani nos. Smůlu měli řidič autobusu a služba, kteří jeli letos po trase a starali se o naše žaludky, takže odpadlo loňské nakládání báglů, což bylo moc prima, a papání bylo již většinou také připraveno.

Cestou jsme navštívili Ružumberk a také opět Dívčí kámen, do Zlaté koruny šli jen nováčci, ostatní se věnovali polednímu odpočinku. Dva dny jsme měli pauzu v Krumlově, kde jsme uspořádali drsný závod ve sjezdu Myší díry. Letos nebyly ztráty tak velké jako loni, přesto si Myšárna vyžádala dvě odřená kolena a poškodili jsme jednu kanoi.

Závěrem patří dík sponzorům z ostravské firmy SFEM, kteří nejen že poskytli zdarma autobus, ale rozhodli se celý tábor absolvovat s námi. A musíme říct, že letos to bylo opravdu prima.

Miky

TOM 4310, Ostravská čtyřka

Snímek z vodáckého putování plzeňských Tuláků - šlajsna před Spolím.

Ještě jednou voda, tentokrát TOM Rejnoci Vrdy.

Na kolech po jižní Moravě

Naše letošní putovní na kolech po Jižní Moravě a Jižních Čechách se konečně přiblížilo. Všichni jsme se už na tento tábor těšili. Už dlouho před prázdninami jsme systematicky trénovali výdrž na kolech, učili se co nejrychleji postavit stan, umět uvařit a co je nejdůležitější opravit kola a udržet stále stejnou mezeru mezi sebou. Příprava zabírala dosti času a tak najednou den odjezdu na náš puťák je tu.

Je sobota 2.července 1994 4 hod ráno, všichni se probouzíme do hezkého dne a doufám, že také všichni vesele. na nádraží do St.Města nás odvezli jednotlivě rodiče, nerozluční přátelé na všech našich cestách. A nastalo přivazování lístků na kola, 0vypisování papírů a už je tu vlak, který nás poveze do našeho cíle Znojma. Poslední focení s rodiči na památku, poslední zamávání a volání "držíme palce" se vlak rozjíždí. Ještě na další stanici přistupují naši mladí vedoucí. Že jsme brzo stávali je poznat, pár dětí jako by si chtěli prodloužit noc.

Stanice Břeclav, naše přestupní stanice, překládáme kola na motorák do Znojma. Zde musíme pochválit železničáře, zajeli s námi na první nástupiště, abychom nemuseli přejíždět s koly přes nástupiště. Kola přeložíme a máme ještě chvilku času do odjezdu vlaku. Někteří snídají, jiní zase jen tak hrají. Už je čas odjezdu, a tak motoráček uhání hezkou krajinou kolem naší jižní hranice až do Znojma.

Zde nastává velké balení, zkoušení, doplňování zásob s přípravou na odjezd za 15-ti denním putování na kolech. Doprovodné vozidlo zde čeká na nás, odlehčujeme si zavazadlům. "Po družinách připravit na odjezd!" zavelí Saxana a už je tu křiku, dohadování, jak kdo pojede, ale brzo se všichni uklidní a první družina vyjíždí s vedoucí, aby ukázala cestu Znojmem. Za Znojmem se rozdělujeme do družin. Za námi vyráží doprovodné vozidlo. Předjíždí nás na konci Znojma směr Šumná. Cesta ze Znojma do Lesné vede mírným stoupáním a klesáním po méně frekventované silnici. Jedeme bez problémů až do Lesné.

Zde si prohlížíme větrný mlýn, který je však přestavený, a výběrovou restauraci. Máme za sebou 16 km rozjížďkové trasy, a tak si jistě zasloužíme odpočinek na oběd s malým občerstvením. Náš doprovod zde na nás čeká. Naše družina kluků zde prozatím není, a tak čekáme, kdy se objeví. No konečně jsou tady. Nesprávně odbočili, a tak si zajeli asi 10 km navíc. To jim pak ale chutnalo. Je velmi teplo. Sluníčko hřeje k zalknutí, ale my musíme pokračovat dále. Po načerpání nových sil pokračujeme přes Šumnou, Štítary do Slavíkovic. Zde je náš první nocleh. Máme ze sebou prvních 40 km. Sesedáme z kol, převlékáme se do plavek a už si plaveme v příjemné vodě Slavíkovského koupaliště. Přijíždí další skupina a nakonec naši nejmladší se Saxanou. Tímto je uzavřen dnešní den. Všichni se osvěžují v koupališti. Příjemným osvěžením z nás spadla veškerá únava, ale povinnosti volají. začínáme vybalovat stany, věci na vaření a nakonec věci osobní potřeby. Jedni staví stany, druzí začínají vařit pod dohledem našich kuchařek. Čím více

budeme šikovní a rychlí s prací, zůstane nám více času na koupání. No, tak to se všem líbilo, a tak za chvíli bylo vyloženo a stany postaveny. Pak ještě chvíli do vody, večeře a večerní rozkaz. S dnešním dnem se loučíme heslem: "My jedeme k Jemnici, valíme jak bertíci, jedeme jak ďáblové, cesty máme předlouhé!" A pak hajdy na kutě. Jak se nám spalo? Až na trochu chladu výborně. Dlouho všichni jen usínali, bylo si toho hodně vyprávět. Hlídky měla děvčata z první družiny Bertíků.

...

Sobota 16.7.94 - odjezd domů

Poslední buzení na táboře. Je 7 hodin. Jsme ještě ospalí, ale vstávat se musí. Vlak nečeká a cesta do Znojma není moc daleká. Stany jsou po včerejším dešti ještě vlhké. Prozatím snídáme, balíme a nakládáme auto. Už je všechno naloženo i stany uschly, už zbývá jen prohlídka kol a zavelet odjezd. Karolína ovšem volá, mám prázdné kolo, no to je prima. Rychlo, první zkoušíme nafouknout, drží to. Rozloučení se zátokou pod hradem Bítovem a zříceninou hradu Corštejn, poslední zamávání všem v okol a AHOJ. Celý kopec šlapeme. Doprovodné vozidlo jede za námi v případě, že by Karolín kolo opět pustilo. Ale to jede již bez závady. As nějaký šotek vypustil vzduch. Vjíždíme na silnici směr Šumná až do Lesné. Zde máme krátko zastávku na malé občerstvení. Ale pak už uhán me mírným klesáním s větrem o závod d Znojma. To byla ale rychlovka. Jedem přímo n nádraží ČD naložit si kola do připravenéh vagónu. Vše probíhá hladce. Ještě horká ces vlakem a už jsou tu Nedakonice. Poslední úse cesty a vjíždíme domů. Jak nádherně to slovíčko voní. Doprovodné vozidlo za chv přijelo a i rodiče přišli všichni přivítat svo ratolesti. Všechno má svůj začátek i konec. Pří rok si to opět zopakujeme.

Našeho tábora se zúčastnilo 19 dětí, 2 instr dospělí, celkem 25 účastníků.

TOM 7015 Kamzík, Jarmila Hanák
(redakčně krác

Turistické závody 1995

Rada mládeže KČT vybrala na základě přihlášek do konkursu pořadatelů závodů I. stupně a Mistrovství ČR následující pořadatele (hodnoceno bylo zázemí pro závody, zkušenosti ze závodů v dané oblasti v minulých letech, materiální vybavení a vše to, co bylo uvedeno v přihlášce do konkursu).

Klasifikační závody I. stupně a závody Českého poháru:

13. květen 1995	- Lázně Bělohrad	- Marcela Šanderová Lošťákova 409 50609 Jičín
20. květen 1995	- Blansko	- Jiří Nejezchleb Zborovecká 12 678 01 Blansko
3. červen 1995	- Pacov -	Václav Hrobský Za branou 675 395 01 Pacov
10. červen 1995	- Hradec Králové	- Helena Matějková Obránců míru 19 503 02 Předměřice n.L.
Mistrovství ČR 24. červen 1995	- Halenkov	- Mojmír Nováček Rottrova 1 704 00Ostrava - Zábřeh

V hodnocení Českého poháru nedochází k žádným změnám a jeho výsledky budou vyhlášeny při Mistrovství ČR. Postupový klíč na Mistrovství České republiky v roce 1995: 1. Nositelé platné Mistrovské výkonnostní třídy (z MR ČR v roce 1994). 2. První tři hodnocená místa v Českém poháru 1994. 3. Medailisté a nositelé I. VT z klasifikačních závodů I. stupně konaných v roce 1995. Z každého závodu mají právo postoupit na Mistrovství ČR minimálně tři hlídky, to znamená jestliže obsadí medailové místo hlídka, která má již postup zajištěn, postupuje i hlídka na dalším pořadí.

Pestré jsou naše turistické závody. Snímky z těch brněnských nám poslal Medvěd z TOM Fram.

Závodění v Brně

Turistické závody II. stupně 30. dubna

Turistického závodu se v Brně účastnilo 50 hlídek převážně z Brněnských oddílů; a to: TOM 0402 Svratka Brno, TOM 0404 Pifíkovci Brno, TOM 0407 Skalničky Brno, TOM 0408 Delfíni Brno, TOM 0430 Ještěrky Brno, TOM 0432 Horolezčata Brno, TOM 0436 Vichr z hor Rousínov, a TOM 9923 Fram Brno. Mimo to přijela na závod jedna hlídka děvčat 48. střediska Junák Ostrava.

Závod vypukl v sobotu 30. dubna v 09.30 hodin slavnostním nástupem všech hlídek a funkcionářů závodu. Jelikož už od časného rána svítilo sluníčko, nálada byla bojová a závodníci se nemohli dočkat startu na trať. Alespoň někteří. První hlídky vybíhaly kolem desáté a většina ostatních si zatím krátila čas před startem na nedalekých houpačkách, kde to vypadalo jako okupace opičáků. Ti kdo nebyli na houpačkách si buď ještě procvičovali to na co zapomněli, nebo se věnovali jiným užitečným činnostem jako například spaní.

Trať závodu byla vyfáborkována a i jinak vyznačena v kopci naproti výstavišti poblíž řeky Svratky v Brně - Pisárkách. Hlídky probíhaly od startu až do cíle lesem, kde byly i všechny kontroly až na překážkovou dráhu, která byla na louce. Trať byla vytyčená dobře, jediný problém se vyskytl u azimutů, kde téměř nerazítkovalo jedno razítko.

Kolem poledne už doběhly hlídky mladších kategorií a zároveň se začaly objevovat poblíž rozhodcovského stanoviště výsledkové listiny, za což patří dík nadšencům obsluhujícím místní počítačové minicentrum. Během odpoledne dorazily do cíle hlídky všech kategorií a kolem třetí hodiny proběhlo ukončení závodu spojené s předáním cen s diplomy vítězným hlídkám.

Celková atmosféra závodů byla dobrá, dojem ale trochu zkazilo dlouhé odpolední čekání na vyhlášení výsledků. To bylo způsobeno vzneseným protestem (byť neoficiálně) a jeho následným vyjasňováním. Výsledky hlídek byly různé až nejrůznější - ani jedna hlídka neproběhla trať bez trestných minut, rekordy byly minimum sedm a maximum šestadvacet trestných minut. Kámen úrazu byl pro hodně hlídek azimutový úsek, tam je opravdu co zlepšovat.

A závěrem ještě jeden postřeh - při mém courání s foťákem kolem trati jsem zjistil, že vedoucím se ledacos na TZ nelíbí. Když jsem si to zpětně dával dohromady, co to vlastně bylo, zjistil jsem, že se jedná především o turistické značky, které jsou z vojenské speciálky a tudíž v praxi nepoužitelné. Mě samotnému také není dost dobře jasné, jak se například orientovat podle podzemního ropovodu... Další věcí je stavba stanů - v hodně oddílech stany používané na TZ vůbec běžně nevyužívají a ani je nemají. Možná by stálo za úvahu zkusit poskládat pár nejpoužívanějších typů v praxi a ty na TZ stavět. A konečně poslední věc - zcela na závodech chybí zdravověda, která je ale na výpravách mnohdy užitečnější než šest základních uzlů nebo znalost dřevin. Tohle ale nemění nic na skutečnosti, že TY v Brně byl kvalitní a dobře připravený díly píli a iniciativě pořadatelů, kteří mají jinak určitě svých starostí dost. Přičemž za sebe a za náš oddíl můžu říct, že se těšíme na další závody příští rok.

Medvěd
TOM 9923 FRAM Brno

Tento článek nám Medvěd - Vít Marek zaslal už před drahnou dobou. Z letního Tomíka omylem vypadl, uveřejňujeme ho tedy dodatečně.

Turistické závody: Nástup

Co jsme si, to jsme si . . .

Zamyšlení V. Hrobského nad úrovní závodů 1. stupně

Jak se říká, začínám se pomalu zařazovat mezi takzvané "starší pány" a tím si beru trochu právo rejpat do všeho, do čeho se dá. Proto si nenechám ujít možnost trochu se "porejpat" v tématu zvaném Turistické závody roku 1994, tím spíše, že mimo jednoho závodu jsem byl se "svými miláčky" (jak říká klasik) na všech nejvyšších kolech závodit. Už jsem toho za ta léta zažil okolo závodů dost a "vším jsem byl rád" (od dalšího klasika). Mezi největší zážitky jistě patřilo Hovězí, spojené s urážkou bývalého partyzána, ale toto se dá skoro srovnat s tím, co se dělo letos. Klasici dneška by se vyžívali v popisu prachu, bláta a slov .... Před třinácti lety (to to utíká) jsem byl s hlídkou mladších žákyň poprvé na Mistrovství republiky, tenkráte ještě TBZJ. Holky byly v mých očích favority a horší místo než mistrovský titul by mě zklamal. Odstartovaly, já byl nervózní, kouřil jednu za druhou, a za patnáct minut je čekal v cíli na vítězný doběh s nejméně pětiminutovým náskokem před druhou hlídkou. Samozřejmě, že mé čekání bylo o hodně delší a bylo marné, protože na startu bylo dalších sedm hlídek stejně dobrých, nebo spíše ještě lepších, protože moje "koně" se umístili na předposledním místě. Nonšalantně jsem jejich neúspěch polkl a ohodnotil vše tak, že vlastně je všechno dobrý a hledal chyby všude jinde nežli u děvčat, či u sebe. Holky si utřely slzičky, horlivě kývaly a za chvilku byl ten smutný pocit skoro pryč. I to přeci patří k závodům a právě tyto okamžiky dělají závody!! Pro tu hrdost, když se vede (u dětí i u vedoucího) a kdy někdy mrazí v zádech i pro tu zarputilost "příště jim to nandáme" když je závod propadákem. Snad proto nemohu souhlasit s názory přítele Jindry z minulého čísla TOMÍKA.

Už mnoho let nevěřím u svých svěřenců úplně všemu, co mi řeknou po doběhu do cíle. Je to úplně normální reakce jednoho za způsobů jak si hledat alibi, co kdyby se něco nepovedlo. Jen ti nejotrlejší řeknou přímo "zvorali jsme to!!" Když začali onoho květnového dne dobíhat v Mimoni první hlídky do cíle, tak nebylo jediné, která by byla spokojena se stavem na trati. Nejmladší závodníci vše řekli většinou uprostřed brekotu, ti starší se smáli a mluvili o frašce. Tehdy několik vedoucích projevilo přání, aby hlavní rozhodčí přerušil závod a vše se vysvětlilo nebo dalo do pořádku. Nebylo ani ochota vyhovět a tak vybíhali jedna hlídka za druhou. Když se po hodině vrátil z tratě jeden z tvůrců pravidel jako závodník, řekl jen několik hrubých slov a konečně se rozhoupali všichni vedoucí a donutili startovní stan závody přerušit. Ale to již vyběhlo na trať většina hlídek!? Bohužel to už byla ostuda na světě a zde už šlo jen o to, jak se z ní, co možná nejčestněji dostat. Část místních pořadatelů se s nadávkami urazila a odešla (jistě dokonalý příklad obětavého pořadatele a vedoucího dětí a mládeže) a tak děti šli na oběd a těm, kterým na závodech hodně záleželo nastal úkol připravit během hodiny nový závod, protože jinak by turisté z Mimoně platili náhrady za dopravu závodníků ještě v příštím století, či spíše tisíciletí. Ti, co šli na trať, jistě potvrdí, že zjištěná skutečnost byla horší než to, co jsme se dověděli od závodníků, a popis "nepravostí", od A. Stárka v minulém čísle byl velice humánní a mírný. To byl odvar úrovně místního kola v Kotěhukách a nikoliv závod I. stupně. Vím, že druhý, opakovaný závod nebyl stoprocentně regulérní (únava mnoha hlídek, znalost azimutů), ale mimoňští by měli spíše s hlubokou úklonou poděkovat za to, že situace byla zachráněna. Nakonec jsem bylo osobně rád, že letošní ročník Turistických závodů skončil v Ústí nad Labem i když závěrečné hodnocení ředitele Mistrovství republiky (a zároveň hlavního rozhodčího v Mimoni) mi zvýšilo obsah cukru v krvi. Ostatně v Ústí jsme při čekání na start slyšeli parafrázi: "jdi do Mimoně..." Netřeba nic dodávat že??!

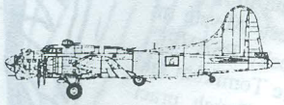
Vážení přátelé vedoucí, trenéři, rozhodčí, pořadatelé, doufám, že jsme ještě poučitelní!! Pokud ne, jděme od dětí hodně daleko a hodně rychle a na hodně dlouho...

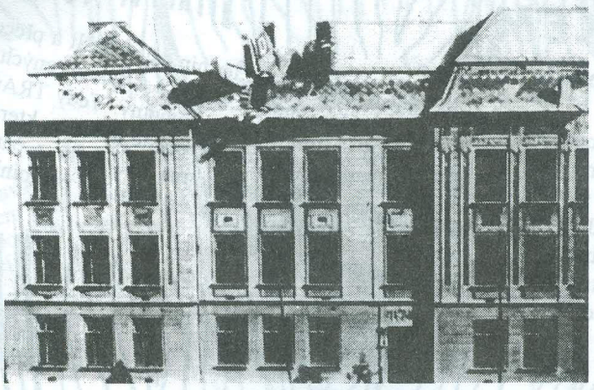
Dovoluji si v závěru navázat na krátký příběh za začátku článku. Děvčata se ještě pětkrát zúčastnila nejvyšších kol TZM, než získala svou první placku na krk a jedna z nich závodí do dnes.

Přeji všem závodníkům v roce 1995 tvrdé tratě, dostatek krikeťáků nejen na kontrole, ale i ve středu kruhu, suchý kapesník na slzy po doběhu do cíle, protože na bedně mokrý kapesník už nevadí. Tobě, milý vedoucí, přeji trochu nadhledu a zkus si jednou trať proběhnout. Vám všem pořadatelům, rozhodčím hodně trpělivosti a dobrý pocit po úspěšném závodě.

Vašek Hrobský, Paco

TOM STOPAŘI KOVÁŘSKÁ A LETECKÁ BITVA NAD KRUŠNOHOŘÍM

11. 9. 1944. Zadní část B-17 ve střeše školy v Kovářské

"... bylo to kolem poledne, měli jsme zrovna hodinu počtů, když byl najednou slyšet z dálky hukot motorů, a tak jsme museli utíkat dolů do suterénu, kde se celá škola shromáždila v tělocvičně a na chodbě k ní. To už byl hukot motorů hodně blízko. Pak jsme slyšeli i střelbu, všichni se báli, když najednou otřásla školou veliká rána a něco těžkého dopadlo na zem ve výklenku v zadní části budovy..." Tak popisuje pamětník, pan Josef Schmiedl události dnes již více než padesát let staré historie týkající se Základní školy v Kovářské, školy, kterou navštěvují

Stopaň stojí čestnou stráž u zahaleného pomníku

či navštěvovali téměř všichni členové oddílu TOM 1904 Stopaři Kovářská. Tato vzpomínka se váže k 11. 9. 1944, kdy se nad krušnohorskou Kovářskou strhla největší letecká bitva nad dnešní Českou republikou. Během velice krátké doby bylo sestřeleno v těsné blízkosti Kovářské 5 amerických čtyřmotorových bombardérů Boeing B-17 G Flying Fortress a několik německých stíhaček Me-109 a FW-190. Následně nad územím Německa, jen o několik kilometrů dál, dalších šest B-17. Celkově v tomto boji ztrácí 8. USAF 15 B-17 G a 5 P-51 Mustang. Luftwaffe ztrácí celkem 30 strojů...

Pro naše povídání je důležitý příběh jedné z prvních sestřelených B-17. Šlo o stroj s kódovým označením LN-Y, patřící 350. squadroně 100. bombardovací skupiny, jež si pro své ztráty vysloužila bojovou přezdívku "Krvavá stovka". Tento stroj, jehož kapitánem byl poručík Albert Trommer, krátce po zásahu explodoval přímo nad Kovářskou. Přední část se čtyřčlennou osádkou dopadla doprostřed křižovatky poblíž náměstí, a zadní, ve které se nacházeli tři střelci této "Létající pevnosti", dopadla na střechu školy, kterou prorazila a zůstala v ní vězet. Trámoví střechy zmírnilo náraz, takže tito tři pád přežili. Byli to seržanti John C. Kluttz, Charles Wilson a Thomas Kentes. Kromě nich sestřel LN-Y přežil pouze druhý pilot, Timothy Bradshaw, který se zachránil na padáku. Zahynuli první pilot Albert Trommer, navigátor James Wright, bombometčík Levi Groce, hřbetní střelec Alvin Severson a radiooperátor William Stone. Černé pondělí nad Krušnohořím uzavřelo životy téměř padesáti mladých amerických letců...

Klidné vody nezájmu o tuto událost, táhnoucí se od poválečných let až po začátek let osmdesátých, rozvířil nález kombinézy, osobních dokladů a některých osobních věcí seržanta Kluttze, ukrytých ve staré, nepoužívané větrací šachtě. Zahájil tak dlouhý sled pátrání a složité dokumentační rekonstrukce spojené i s leteckou archeologií. Jejím výsledkem bylo nejen vypátrání zbývajících jmen letců sestřelených v Krušnohoří, ale také celá, dnes již velice detailní rekonstrukce události. Na prozatím posledních fázích dokumentační rekonstrukce se svou měrou také podíleli právě Stopaři z Kovářské.

Při příležitosti letošního padesátého výročí události byla připravena vzpomínková akce pro uctění památky letců, kteří zahynuli nad Krušnými horami 11. 9. 1944. Předcházela jí náročná příprava, při které měli svou velkou úlohu opět děcka ze Stopařů. Zajišťovali propagaci a obecnou informovanost, roznášeli letáky, vylepovali plakáty, podíleli se na realizaci veřejné sbírky pro stavbu pomníku padlým letcům... Jejich námaha byla oceněna mimo jiné tím, že tvořili čestnou stráž u pomníku, který odhalili generálmajor František Fajtl a plukovník Alois Šiška, naši váleční letci, kteří přijeli do Kovářské, s mnoha dalšími spolubojovníky ze Sdružení československých zahraničních letců, poklonit se památce svých padlých spojeneckých kamarádů.

Na minutu přesně po padesáti letech, ve 12:21 hod., v neděli 11. září 1994 se rozezněly zvony a v minimální výšce nad Kovářskou několikrát přeletěly dva bitevní SU-25, jako pozdrav našich vojenských pilotů svým padlým kolegům. Krátce nato byl odhalen pomník a na budově školy pamětní deska oznamující pojmenování školy "Základní škola sgt. J. C. Kluttze". Bílý mramor, ze kterého je deska zhotovena, symbolizuje skutečnost, že škola není pojmenována, jak bývá zvykem, po "padlém hrdinovi", ale na počest toho, že tato budova naopak umožnila sgt. Kluttzovi a jeho dvěma kamarádům přežít. Pamětní desku odhalil zástupce Velvyslanectví USA major Dennis S. Nelson.

Součástí akce byla také výstava archeologických exponátů z míst dopadů havarovaných strojů, součásti výstroje členů osádek, modely strojů zúčastněných v bitvě, historické fotografie... I zde Stopaři zajišťovali "strážné" služby. To tedy povětšinou hoši. Sličná děvčata byla hostitelkami čestných hostů, tedy více než dvacetičlenné skupiny našich válečných letců s manželkami, zástupců Amerického velvyslanectví a zástupců Generálního štábu AČR. Během příprav a především během náročné neděle 11. září 1994 odvedli Tomíci z Kovářské velký kus práce, za kterou jim patří veliký dík a ocenění. Svou prací napomáhají nejen k dobrému jménu svého oddílu a asociace v obci, ale také k tomu, že si snad alespoň trocha "dospělých" uvědomí, že krom dětí, plácajících se bez zájmu po ulici, existují ještě jiné, které jsou ochotny a schopny pro sebe a pro druhé něco udělat.

(-jz-)

logo akce 11. 9. 1994

Znak TOM 1904 Stopaři Kovářská

Pomník odhalili gen. František Fajtl a plk. Alois Šiška, naši váleční letci, příslušníci Royal Air Force

PSÁNO UHLÍKEM

TRAPSAVEC - v žádné encyklopedii literárního umění byste tenhle termín asi nenašli a přece má již po více než dvacet let své místo v mnoha tuláckých srdcích, dotkl se mnoha cancáků a zakroucených cest. Abyste mi dobře rozuměli, jde o literární soutěž, jejíž obsah plně vystihuje název samotný. Tedy TRAmpský PSAVEC, čili ten, kdo píše a jeho myšlenky jsou otevřeny přírodě, toulání, táboření, prostě té kráse, která je Tomíkům tak blízká. Rádi bychom vám dnes TRAPSAVCE trošku přiblížili několika ukázkami z pár úspěšných prací minulých ročníků. O dvě strany dále si můžete o TRAPSAVCI a soutěžních podmínkách přečíst více. Teď nastavte duši na vlnovou délku vlající trávy a tiše poslouchejte...

Honza

NA OBLOZE
Zbyněk Gordon Ludvík

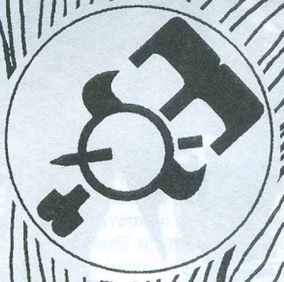
Vrány zavírají vrata
Jaro podklouzlo jim
pod křídlem
Po staletí
černé klínové písmo
proti modré obloze
pokoušíme se rozluštit

(3. místo, poezie nad 23 let, r. 1993)

ČEKÁNÍ NA ZÁZRAKY
Tereza Cibulka Fričová

Už máme nějak
utahaný svědomí
snad proto
že marně čekáme
až kámen začne kvést
že marně čekáme
až za nás někdo postaví archu
že marně čekáme
až naše nohy přejdou
most

(Malý Trapsavec 1989)

TAK VIDÍŠ
Jaromír Juan Hlavatý

Tak vidíš! Bez už dozrává
i alej švestek sládne
Čas veřejně nám nahrává
jak za noci - tak za dne
Bylo to možná ve spěchu
Déšť padal na tři doby
když přijali nás do cechu
snoubenci Pegasovi

Tak vidíš! Rok je za námi
v toulání máme chyby
Nebe dnes hrozí vločkami
co chceme to nám slíbí.
Jsme v bludném kruhu celý čas
Všechno si čteme z dlaní
společně táhnem za provaz...
My blázni sezpívaní...

Tak vidíš! JARO zapřahá
(můj život nosíš v sobě)
a snad nám z kopců zamává...
Nám bláznům - v každé době

(2. místo - poezie nad 23 let, r. 1992)

SVAŘENÉ VÍNO
Vlasta Hlavatá - Atka

Ve víně červánků nazlátlá skořice
Točí se uprostřed věčného soukolí
Nevěřím
Nevěřím, že podzim neboli
Do vlasů prší a čas má své hranice
Na botách od bláta usychá letní cit
Nemůžu milovat
Můžu jen nezradit
Tam venku střílejí
Letošní zajíce

(1. místo - poezie nad 23 let, r. 1992)

Příště se již opět setkáme s tomíkovskými literárními, či výtvarnými výtvory. Své příspěvky, podepsané, s udaným věkem, adresou, názvem a číslem oddílu, pokud možno bez překlepů, zasílejte na adresu: Gabriela Vítová, Schulhoffova 859, 149 00 Praha 4 - Háje

Kresby, pokud možno kontrastní, nejlépe perokresby, linoryty, atd. Básničky a prózu v rozsahu přiměřeném velikosti stránky. Na autory pěkných příspěvků bude čekat knížka, nebo jiná hezká odměna.

PODZIMNÍ
Marta Bílková

Má říjen rána bolavá
kdy táhnou unavení ptáci
za dveřmi zima postává
a trpělivost ztrácí

Vybledlou lásku s vůní trávy
pod cenou lháři nabízí
už nějak neslouží jí zdraví
a pije za cizí

s básníky u politých stolů
násobí vrásky na kůži
poslední měďák cinkne dolů
o střepy kaluží

Je marné chtít se vrátit k létu
ztracenou hledat idylu
tiše se snáší na paletu
křídélka bílých motýlů

(Zlatý Trapsavec 1992)

Vandršaty
Stanislav Zárybnický - Houla

Pro básničku
pro kytičku
pro písničku
žijeme

za kus řeči
mezi kleči
se ve zteči
bijeme

z milování
z putování
z usínání
pijeme

bez úplaty
si svý svatý
vandršaty
šijeme

STREJC
Jiří Škavrada

Můj strejc
je tisíc metrů nad mořem
a funí do vrcholový knihy
napíše
"Byl jsem tady Strejc"
a sejde do nížiny

Můj strejc
si vždycky vyjde tisíc metrů nad moře
kde pokořuje hory

Pak zvečera
sejde do nížiny
popije rum
rezavej
jak vlasy jedný mojí známý

Ten trapér strejc
si potom večer naříká
na ledviny
a na nateklý nohy
a že už nikdy nevyrazí...

Když ráno slunce
polechtá ho
na prsteníku pravý nohy
ten povedenej strejc
už hledá v mapě
svý dnešní hory

A vyjde tisíc metrů nad moře
a funí do vrcholový knihy
napíše
"Byl jsem tady, Strejc"

Pak zvečera
sejde do nížiny
popije rum
rezavej
jak vlasy jedný mojí známý

(1980)

TAMTAMY
Peter Sancho Košický

Obyčajný strom,
pri ktorom
navečeraný oheň
hasil tmu,
šumí na mesiac
posolstvo
hoci netuší,
že každý z nás
inak myslel
konal
pozeral
do plameňov
a predsa tu sedel,
raz
a naveky vekov.

(3. místo poezie nad 23 let, r. 1993)

BÁSEŇ NA HOUBY
Bolek Studzinski

Tak jsem šel včera do lesa
a nikde nic ani prašivka
Ale když jsem vylezl na mítinu
tak tam přesně uprostřed hřib
obrovský hřib
Houby mi bylo platné
že jsem urychlené ulehl nohama k epicentru

(2. místo, poezie nad 23 let, r. 1993)

Není důvodů stydět se za své pocity, přání a touhy rozhozené na papír, za svou poetickou duši, která je vlastní snad každému, kdo je schopen žít s přírodou a probouzet se ráno se zpěvem ptáků a s rosou. A takoví tomíci přeci jsou, nebo ne?

Tuto dvoustranu pro vás připravili Honza - Míša & Gabi - Madelaine

Jednoho celkem normálně pošmournýho dne se vydal Kravinec do vysokejch a smradlavejch hor, kam se už drahnej časek chystal. Zasejc ho totiž popadla ta nanejvejš pofouchlá a ďouná nálada, kdy zas dostal chuť nadejchat se vlahýho vzdoušku, kerej vycházel z nor tajuplnejch skřetů, který si před zimou vyprašovali svý vobydlíčka.

Vlak jenom trochu přibrzdil ve strašlivě starý a strašlivě krásný stanici, kde už nejmíň stovku roků seděl jenom starej a ušmudlanej vejpravčí, kerej bystrejma vočkama sledoval Kravince, jenž se vyvalil z vlaku.

"Kampa do deš, ty kulku jeden vandrovnická?" voptal se dědouš Kravince, kerej se všelijak utahoval a upínal, aby se moh vydat na trail.

"Jářku, starej pané, pořvat se na přírodu, to víte...," řek Kravinec a trošku poposkočil, aby zjistil, jesli na ňom rachtá jenom to, co rachtat má.

Bezzubej dráha blejsk vočima a kejvnul.

"Jo...," vypravil ze sebe a chvilku přemejšlel. Kravinec se pomalu chystal jít, ale děd máv rukou a řek: "Hale, před nedávnem šel tudymá takovej jako ty, ale poudám, byl takovej ďounej!"

"Ďounej?" voptal se Kravinec.

"Tak tak... Prej je tó... na stopě!

"Na stopě, říkáte?"

"No dyť to říkám...," zašvitořil dědouš a popotáh nosem vobrovským jako vokurka. "A ještě říkal, že to tele je prej děsně blízko!"

"A dy tady šel?" voptal se Kravinec pozorně.

"Před nedávnem... Tak hodinka to bude určitě, že jó..."

Starička pán se rozchichotal starým smíchem, křehkým jako pavučina babího léta.

"Von si to štrádoval támdlenc na ten kopec..." A stařík ukázel palcem, kerej byl za ty léta ukrutně vomačkanej vod plácačky, na kopec za nádražíčkem. "Dyť to ani nejde, takhle vysoko... Dyť tam už není ani vzduch!"

Kravinec už poslouchal jenom na půlku ucha. Uctivě se rozloučil a hned mazal cestou k zalesněnýmu vršku, dávaje si pečlivýho bacha na to, aby nepřešel koleje někde špatně. Nechtěl si to u dráhy ještě víc pohnojit.

V hlavě mu bublalo jako vařící se polívka - tele, tele. Trošku zadejchanej se zastavil, poupravil si uzdu a tiše řek: "To snad ani není možný!"

Esli to všechno byla jen trochu pravda, tak ten vandroš před ním byl na stopě starýho trampa Frňouse, kerej nechával čas vod času po sobě tajuplný stopy.

Starej Frňous, chlápek, kerej měl podle řečí starejch a sklerotickejch hobousů, který sedávaj po hospodách a pijou grog a vzpomínaj na starý vandry, ve fousech divokej lišejník z nejvyšších hor a vandrhadry prolezlý všelijakou žouželí. Ten, kerej se setkal se samotným Pajdou, nosil na svým hrbu teletinu ze zlatýho telete. A podle řečí vomšelejch poustevníků z těch naprosto nejzapadlejších míst je to tele kouzelný....

Před Kravincem se vobjevila stopa kanady, celkem čerstvá. Je to tady, táhlo mu hlavou, když pospíchal, aby toho čundráka chytil. Musí se s ním domluvit na dalším hledání...

Netrvalo to ani moc dlouho, když našel na zemi jakési válející se zvíře, kerý připomínalo žábu říznutou strašně vožralým klokanem. Ten dotyčnej ležel na břiše uprostřed cesty, voblečenej i s usárnou na zádech a zdálo se, že spí. Jeho haksny byly hned u vobličeje.

Kravinec, kerej nejdřív nevěděl, co má dělat, do tý postavy šťouch.

"Ty blbane, necháš toho?" vozval se původně spící vandrák a Kravinec si řek, že asi nespal.

"Hale, soráč, myslel sem, že chrníš," řek trošičku vomluvně Kravinec a sedl si na bobek vedle ležícího.

"Jo, a čekal sem, až do mě šťouchneš!" řek tramp a nehejbal se. Furt měl u vobličeje ruce a hejbal prstama.

"Nejseš náhodou ten, co hledá starýho Frňouse?" voptal se Kravinec.

"To by mohlo bejt vono," syk tramp a furt nic. Zved malounko voči a pořval se se na Kravince. Pak vzdych a řek: "Hale, parde, jak ti vůbec říkaj?"

"Sem ňákej Kravinec..."

"Hmmm. Mě zvou Vajgl...," zachroptěl a zase sklopil voči. Chvíli bylo ticho, jenom vítr šuměl. Kravinec si poposed a pak povídá: "Hale, jaks vůbec chyt Frňousovou stopu?"

"To byla náhoda," Vajgl popotáh nosem, "dycky mě bavilo poudání vo něm a vo tom teleti... Na posledním čundru sem chyt zprávu vod jedný chodící sklerozy, že prej bude tady. Je to jeho voblíbený místo..."

"Jo tak... Hale, Vajgle, čím je to tele vůbec kouzelný?"

"No... Prej každýho pozná, jestli seš dobrej nebo zlej, já nevím, tři poliš nebo výběrčí daní..."

"A k čemu by ti to bylo?"

"Týýý...", hvízd si Vajgl. "Mě každou chvíli sleduje ňákej tajemnej živel... No a tak sem se chtěl Frňouse voptat, esli by to tele se mnou nevyměnil, tři za mou usku."

"Jo. A potkals ho?"

" No... Vlastně jo," řek tiše Vajgl. Kravinec vyskočil a zahučel: "Tys viděl legendu snad všech potlachů a slezin, starýho Frňouse?"

"No jó," řek votráveně Vajgl a furt něco dělal na zemi.

"A kde je? Můžu ho taky vidět?" vyptával se Kravinec nedočkavě.

"Ty seš hale zvědavej... Možná, že ho uvidíš, i dyž... já už ho asi neuvidím nikdy...," vzdych si Vajgl.

"Ke všem březovejm kůram, proč né?" Kravinec se nechápavě podíval na Vajgla. Ten smutně zved hlavu vod ruk a prohlíd si Kravince vod paty až k pasu, páč dál hlavu nezved.

"Víš, Kravinče, já ti to povím. Hale, vo starym Frňousovi se nakecalo takovejch věcí, ale nikdo, rozumíš, nikdo neřek vo tom, jak byl velkej!"

"No a co s tím..."

"Počkej. No prostě du po týdle cestě a najednou někdo začne nadávat. Podivám se dolů a von to trpaslík, ale ne takovej, jak žijou v lese... Tak se sehnu, von nadává a kleje, tak sem na něj fouk a von utek do lesa... A pak sem uviděl, že stojím na něčem chlupatym..." A Vajgl najednou řek nahlas: "Já už se na to vykašlu... Nemám už voči jako dřív!" A zved se. V dlaních měl pár maličkejch nazlátlejch chloupků. Na zemi se válelo něco chlupatýho a miniaturního.

"Dopršic... Už začínám chápat," řek tiše Kravinec.

"No prostě," pravil Vajgl a fouk do chlupů. Vznesly se a vítr si s nima hrál, než ho přestaly bavit a hodil je na zem.

"No prostě ten malej byl starej Frňous a já mu rozšláp jeho pověstný zlatý tele... Dyž si přišel, tak sem se to snažil dát dokupy..."

"Sakra...Myslíš, že se to vopraví?" voptal se Kravinec a díval se na hrstičku chlupů na zemi.

"Asi ne... Hale, kam vůbec táheš?" vodfrk si Vajgl a vydal se po cestě dál. Kravinec si vodfouk vlasy, co mu spadly do vobličeje, a pak se vydal za Vajglem.

"Ani nevím... Myslim, že někam za vobzor..."

A jak šli, zved se vítr, kerej chyt zlatý chloupky a nes je dál a dál...

(3. místo, próza do 23 let, Trapsavec 1992)

Literární soutěž TRAPSAVEC 1995

Jak jste se dozvěděli o dvě strany zpět, TRAPSAVEC je literární soutěží s obsahem zaměřeným na přírodu, vandrování, vodáctví, táboření a vše co k tomu patří. Letošní rok se konal jeho již dvacátý ročník, a to na základně ČTU na Hřebenech u Lipnice nad Sázavou.

Celá soutěž je organizována do několika kategorií. Dělícími rovinami je věk (23 let) a literární útvar (poezie a próza). Umístíte-li se v TRAPSAVCI v jakékoli kategorii třikrát na některém z prvních třech míst, jste zařazeni do samostatné kategorie Oldpsavců. Ta je vytvořena proto, aby bylo kam umisťovat psavecké zkameněliny, které by jinak zabíraly místo v ostatních, seriózních kategoriích.

Kategorie jsou tedy následující:

- *poezie do 23 let* - *próza do 23 let*
- *poezie nad 23 let* - *próza nad 23 let*
- *poezie Oldpsavců* - *próza Oldpsavců*

Mimo to jsou udělovány ještě zvláštní ceny, a sice *Zlatý Trapsavec*, pro autora nejlépe hodnocené práce a *Malý Trapsavec*, pro nejúspěšnějšího autora mladšího 18 let. To by mohla být poměrně velká šance právě pro mladší Tomíky.

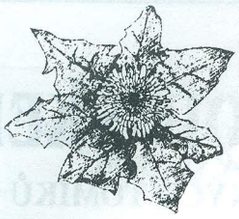
Hodnocení v TRAPSAVCI probíhá ve dvou nezávislých kolech. V prvním procházejí práce rukama tří porotců, kteří je nezávisle na sobě ohodnotí a ty úspěšné mohou projít do druhého kola. Tam je ohodnotí, opět nezávisle dalších pět. Z těch absolutně nejúspěšnějších se provede výběr, který zveřejněn dává možnost pro ocenění *Cenou Psavců*, což by se dalo charakterizovat, jako jakási "divácká soutěž", s tím rozdílem, že hlasy udílejí ostatní autoři.

Výsledky jsou vyhlašovány vždy v polovině září na slavnostním ohni, na některé z trampských osad, či základen ČTU, nebo jiné spřátelené sešlosti. Do budoucna by jistě nebyl problém, aby se TRAPSAVEC odehrál na některé z Tomíckých základen. Zároveň bývá vydán sborníček vítězných prací TRAPSAVCE. Mezi porotci se v minulých letech vystřídaly takové osobnosti, jakými jsou např. Tony Linhart, básník a konferenciér Jirka Brabec, Michal Jupp Konečný (šéfredaktor F&C), bard a trampský písničkář Jaromír Juan Hlavatý, atd.

A co musíte udělat pro to, abyste se mohli zúčastnit již příštího ročníku Trapsavce?

Stačí do 28. 2. 1995 poslat na adresu **Jaromír Juan Hlavatý, Bělovská 1671, 574 01 Náchod**, své max. 3 práce a to v 9 kopiích. Ke každé práci přiložte jednu třikorunovou známku. Práce nesmí být nijak označené, či podepsané, pouze doprovozené lístečkem, na kterém bude uvedeno jméno (popř. s přezdívkou), datum narození a adresa. Přitom můžete libovolně kombinovat kategorie prózy i poezie. Během léta budete pozváni na slavnostní oheň Trapsavce, kde... ale to už víte. A to je asi vše. Bližší informace získáte nejlépe na Juanově adrese uvedené o pár řádků výše. No, tak tedy, ať to píše (a nezapomeňte - s uhlíkem v dlani...).

(Honza Zdiarský - Mlha)

pampeliška

(něco o kytičkách pro mladší tomíky)

Začalo to vlastně, jako každý podzim, něžně. Slunce si obléklo závoj a vítr začal foukat víc, aby odnes všechny babí léta a chmýří smutných pampelišek, a aby se připravil na záplavu barevného listí. Mlha si koupila nové bílé šaty. Všechny stromy a kytky se snaží zbalit svoje děti - semínka, aby až přijde zima, nepomrzly. Zvířata se chystají k zimnímu spánku a vandráci se začali tepleji oblékat. Myslím, že nastal ten pravý čas na tajemné večery a černé hodinky. Zkuste si takhle někdy večer za meluzíny sednout, zhasnout a povídat si pohádky, zpívat, přednášet básničky. A proč si třeba ve dne nevyjít porozhlédnout se po nějakých krásných kytičkách...

Hloh obecný */Crataegus oxyacantha/*

Lidově hložinky, nebo hlošinky, loh, hloch, jak vás napadne, zkrátka keř, či strom až 7 m vysoký z čeledi růžovitých. Jeho trny na nás číhají v houštinách na okraji lesů, na kamenitých mezích, a nebo je vysazován jako okrasná dřevina do živých plotů. Jinak je hojný až po hory. Poznáme ho podle bílých (nebo růžových či červených) kvítků s červenými prašníky. Nepříjemně voní. Plodem hlohu jsou červené malvice, které mají uvnitř tvrdé pecky. Jeho odborný název ho zcela odhaluje: Crataegus - pochází z řečtiny a vyjadřuje pevnost, protože hloh má pevné, silné a tvrdé dřevo. Název oxyacantha - je také řecky z oxys - ostrý a okantha - trn, to proto, že má hloh trnité větve. Pokud toužíme po hlohu kvůli léčebným účinkům, je vážně doborou věcí poradit se s lékařem. Květy a listy se sbírají koncem jara, listy v červenci až září a plody na podzim. Hloh reguluje krevní oběh, snižuje krevní tlak, působí proti kornatění tepen, uklidňuje nervovou soustavu, upravuje poruchy srdečního rytmu a srdeční slabosti. Pomáhá při ledvinových kamenech.

A víte, že pecky plodů hlohu se propíchané dají použít jako korálky. Kdopak z vás udělá první někomu radost?...

Jírovec maďal */Aesculus hippocastanum/*

Kdo by neznal tenhle mohutný krásný strom s hustou a bohatou korunou dosahující výšky až 25 nebo dokonce 30 m. Kaštan koňský, nebo divoký, či planý, a nebo prostě kaštan, se na jaře umí vyzdobit bílými (zřídka narůžovělými) svícny lat a na podzim otevírá svoje truhlice s poklady - ostnité tobolky, ve kterých ukrývá hnědé lesknoucí se semena - drahokamy. Jeho listy jsou vstřícné, dlouze řapíkaté pěti až sedmičetné (viz obr.). Jírovec maďal patří do řádu jírovcovitých. Původ jeho odborného názvu tvoří slova Aesculus z latinského esca - jídlo - zřejmě pro podobnost s jedlým kaštěnem, a hippocastanum - z řeckého hippos - kůň, protože se kdysi koně léčili rozemletými kaštany. Na našem území kaštany rostly sice už dávno - v třetihorách, ale pak zde vyhynuly, opět se sem dostaly až ke konci 16. století. Dnes jsou už rozšířeny po celé Evropě, i když jsou doma na Balkáně a v Malé Asii.

Patří mezi okrasné dřeviny, a proto si za ním můžeme vyjít nejen do parků a zahrad a procházet se jeho romantickými stromořadími, které tu pro nás zasadila historie, ale potkáme ho i na návsích obcí, a na náměstích, někdy je také vysazován na okrajích lesů, protože je dobrou potravou zvěři.

Jírovec patří mezi medonosné rostliny. I když léčivé účinky kaštanu působí spíše na nemoci dlouhodobějšího rázu, a které již vede v patrnosti nějaký lékař, který je také léčí, do naší přírodní lékárny patří. Na jaře se sbírá jeho květ a na podzim jeho plody - kaštany. (Sbírá se i kůra, ale nepředpokládám, že by snad někdo řezal do živých stromů !).

Kaštan má protizánětlivé a protiotokové léčivé účinky. Dají se z něho dělat odvary na rány a lišeje. Zvyšuje průtok krve, zpevňuje cévy, má vliv na srážlivost krve a pomáhá při křečových žilách a jiných nemocech, někdo pomocí vývaru i odkašlává.

I když pochybuji, že budete zrovinka drtit kaštany, abyste si obložili vosí bodnutí. Nebudu vás podezřívat, ale umím si docela přesně představit všechna ta kaštanová zvířátka a domečky, kytičky, šperky, a různé jiné výtvory, myslím, že vím, co se vám právě honí hlavou...

Kopřiva dvoudomá */Urtica dioica/*

Když člověk poznává věci kolem sebe a sahá na kdeco, může se mu stát, že se seznámí se žahavými chlupy - trichomy - listů a lodyh kopřivy, rostliny vysoké až někdy 120 cm. Její kvítky jsou drobné bledě zelené, bez vůně. Je vytrvalou bylinou a patří - jakby také ne - hádejte - do čeledi kopřivovitých.

Setkáme se s ní v křovinách i vlhkých houštinách, na rumištích a neosázených místech, narazíme na ni na pasekách i na pokrajích lesů od června až do října.

Co se týká jejích léčivých účinků - patří přímo mezi královny naší přírodní pokladnice. Léčí se s ní téměř všechno, nám postačí to, že čaj z jejích listů a natě odvádí z těla škodlivé látky, posiluje nervy, čistí krev a snižuje v ní hladinu cukru, pomáhá proti bolestem hlavy, při chřipce a kašli - a další a další... (proti revmatismu, protirakovinné účinky...).

Vně se užívá na vyrážky a ekzémy. Její odvar blahodárně působí na zdraví vlasů. Často se využívá také jako vynikající vitamínově bohatý doplněk krmiva hospodářských zvířat.

Někteří lidičkové z lesů vám také o této bylině povědí, že v nouzi zaženou žízeň kopřivovým čajem a hlad kopřivovým salátem, nebo karbanátky udělanými z kopřiv, a různé další a další vynálezy. (Inu nouze naučila Dalibory housky... totiž housti).

A ještě něco, když se spálíte o kopřivu, nic si z toho nedělejte - takových léčivých účinků a tolik dobroty a soucitu s lidským pokolením - taková rostlina snad přece neumí ubližovat...

(Madelaine)

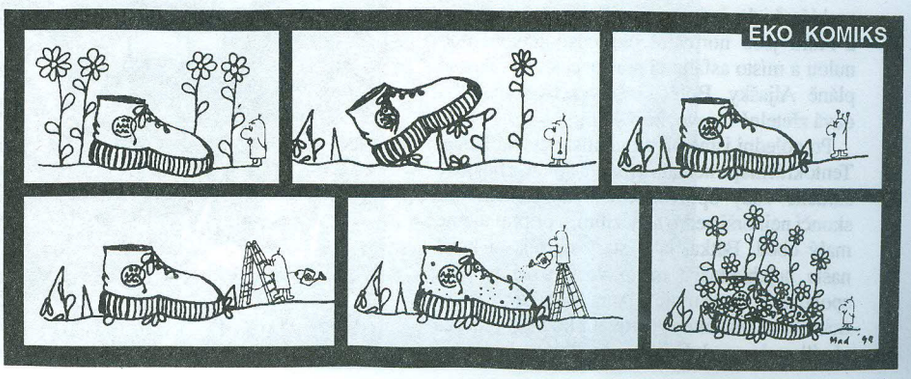
Eko-eko-log-gie ni-ni-koho neza-bi-bije

Na podzim sice nejsou louky barevné jako na jaře, a člověk se spíš kouká po listí... a přece nám se teď podařilo zaplnit téměř celou tuhle stránku právě těma bylinkama. Na ekologii tedy nezbývá moc místa, a tak napíšu jen něco krátkého, ale myslím si, že důležitého. Ono se řekne EKOLOGIE, ale co to vlastně ta ekologie je? Vědátoři by řekli, že Ekologie je věda, která se zabývá vztahy mezi organismy a prostředím, mezi organismy navzájem - to je v kostce - ale co to vlastně znamená? Ekologie se zabývá tím, jak se chováš ke svému životnímu prostředí /životní prostředí není jen příroda - les a louka a třeba nebe/ a jak se chová tvoje životní prostředí k tobě, jak se chováš k lidem, kteří tě obklopují, k domu, ve kterém žiješ, k městu, k chodníku, k hračce, a jak se třeba chovají ostatní k tobě. Není to jen např. skleníkový efekt, ozonová díra, nebo toxický odpad - ale také tvoje špatné chování, nebo neuklizený pokoj!

(Madelaine)

TROCHA POEZIE NIKOHO NEZABIJE

SAMI
Je večer a jsi sám pod staletou borovicí.
V dálce houká vlak svůj příděl lesu
a slunko pomalu ztrácí sílu.
Klade na louku poslední pohlazení.
Pod tebou bystřina šumí milostné
návrhy břehu
a břízky na něm se v roztoužení chvějí.
Ty však jsi sám pod staletou borovicí.
Ona je také sama - sama mezi miliony.
A oba toužebně očekáváte vždy nová svítání.

ing. Petrů Vladimír
Blšany u Loun

Berounskem

Na obloze se pomalu rozsvítily první hvězdy, jen na západě je obloha ještě rudá od sluníčka, které již zapadlo za obzor. Pomalu usínám ve svém spacáku a hlavou se mi zvolna táhnou zážitky dnešního dne. Prvního dne na velkém vandru. Vedle mne spí Jarka, kousek dál pak Lukáš, Pavel a Marek. Na druhé straně se utábořili Iva s Tomem a k nim se přitulila Bětka s Aurou. To jsou všichni členové naší výprava. Sedm lidí a dva psi - Aljašští Malamuti.

Dnes jsme přijeli na Berounsko ke koněpruským jeskyním. Stačili jsme se podívat do jeskyně, která dříve soužila jako útočiště penězokazců a podívat se po nejbližším okolí. K večeru jsme ulehli u potůčku nedaleko Havlíčkova mlýna.

Ráno vstáváme poměrně brzy, balíme spacáky a připravujeme si snídani, abychom urazili co největší kus cesty, než začnou polední horka. Bětka s Aurou nás střídavě popohání a mezi tím se snaží dostat ke krabici s cukrem. Společné věci nakládá Iva za Tomovy asistence na vozíky a přidávají žrádlo pro naše věčně hladové tahouny. Pejsci se nechají ochotně zapřáhnout, nahazujeme si na záda a vyrážíme. Po dvou kilometrech se nám ale staví do cesty nečekaná překážka. Na mapě vede cesta těsně kolem místní vápenky, ve skutečnosti přímo přes ní. Bohužel se musíme vrátit a vyšlapat prudké stoupání do Koněprus. Potom už pokračujeme do vesničky Tobolka. "Tady si dáme chvilku pauzu, nalejte Auře a Bětce vodu do misek!", velí vedoucí výpravy Iva. Opravdu pejskům nezávidím. Nevadí jim náklad, který táhnou, za normálních okolností Malamut uveze bez problémů i dvojnásobnou váhu. Jenže pro Bětku a Auru jsou normální okolnosti teplota pod nulou a místo asfaltu či prašné cesty zasněžené pláně Aljašky. Bohužel červencové sluníčko dává zřetelně najevo, že je léto.

Po poledni jsme přišli na místo zvané Koda. Tentokrát mapa nelhala a pramen pitné a báječně studené vody opravdu existoval. Čekáme až skončí nejhorší vedro a mezitím si připravujeme malý oběd. Bětka, jako starý mazák, si hned našla nejchladnější místo ve vysoké trávě a spokojeně podřimuje. Aura sonduje, jakou dobrotu se snažíme vyčarovat z konzervy, ale za chvilku už napodobuje mámu a leží vedle Bětky.

VELKÝ VANDR BEROUNSKEM

PRÁZDNINOVÉ PUTOVÁNÍ OPAVSKÝCH TOMÍKŮ

Na Karlštejn jsme dorazili si půl hodiny před první prohlídkou a museli jsme dát Ivě za pravdu. Už tady postávaly skupinky lidí a zvědavě pozorovaly náš příchod. Vypřáhli jsme pejsky, nechali na vlastní žádost Toma jako stráž a následovali průvodce. Karlštejn se mi líbil, pouze mě zklamalo, že jsme se nedostali do kaple, kde bývaly uschovány korunovační klenoty. Po prohlídce jsme prošli vesničkou v podhradí, která spíše připomínala tržiště. Řady obchůdků, ve kterých se prodává kde co. Od krajek až po porcelán a křišťálové vázy. Majitelé právě otevírali několik zaručeně pravých českých hospůdek. Nabízejí především lidová jídla za nelidové ceny. Nemají strach, že by se neuživili. Proti nám postupují masy návštěvníků, jen málo jich mluví česky. Inu Karlštejn je náš nejnavštěvovanější hrad.

Po asfaltce pokračujem do Srbska. Cesta rychle utíká, přitom se zdá, že se sotva vlečeme v rychle nastupujícím vedru. Jednotvárný pochod přerušuje pouze několik skvrn roztekléh o asfaltu, kterým se vyhýbáme. Okolo nás projíždí parta ve dvou ruských UAZech s půl hodiny později je dohánímе, protože jim došel benzín. Konečně jsme v Srbsku. Nakupujeme pár věcí s chleba. Klasickou polední přestávku si dáváme až za městečkem. Rád bych se okoupal v Berounce, bohužel řeka připomíná více stoku, než vodácký ráj. Jediný Marek se odvážně pouští do vody. Pavel našel na cestě odhozenou, nebo snad zapomenutou knížku a přelouskává ji. Pavel má smůlu v tom, že když se začte, přestane pro něho okolní svět existovat. Čte při vaření, při jídle, za pochodu a ještě při tom pomáhá tlačit vozík. Teprve když obrátí poslední list, rozhlédne se kolem a zjistí, že není doma v pokoji, ale na cestě ke Sv. Janovi pod Skálou.

V této vesničce nás uvítal nádherný kostel u něhož byla studánka s dobrou a chladnou vodou.

Vylezli jsme po naučné stezce na skálu, která se tyčí nad kostelem. Došli jsme až na její okraj k velkému kříži a porozhlédli se po okolí. Krásně je vidět kudy teče potok Loděnice i to , že nás na další cestě čeká velký a tím pádem i nesympatický kopec. Obloha se mezitím zatáhla a vypadalo to na déšť. Naštěstí pršet nezačalo, pouze se poněkud ochladilo. Díky tomu jsme se ještě tento den dostali do Berouna, prošli městem a pokračovali směrem na Zdejcinu. Kousek za Berounem našla Iva s Tomem luxusně vypadající louku. Potěšila nás zprávou, že zítra si dáme odpočinkový den a další cestu nastoupíme až odpoledne.

...

Velký vandr pomalu končí. Dnešní, poslední noc přespíme znovu u Havlíčkova mlýna a zítra se vracíme domů. Ležíme ve stínu stromů a probíráme vzpomínky uplynulých deseti dnů. Bětka se blaženě rozvaluje na něčí celtě a Aura se pokouší pohledem hypnotizovat erární kuchyň. Zakreslujeme do mapy naši cestu a počítáme kilometráž. Vychází nám zhruba na 110 km. Jedenáct kilometrů denně není žádný rekord. Za tu dobu by dobrý sportovec určitě ušel dvojnásob i více. Ale jakou má cenu honit se za kilometry? Myslím si, že lepší je podívat se na nová místa, na krajinu a život lidí kolem. Proto taky jezdíme na velké vandry.

Poslední ráno jsou všichni trochu smutní. Čeká nás ještě cesta domů, ale loučení s odehrává tady. Loučíme se s Českým krasem, Berounkou i kamarády, které jsme potkali na cestě. Zároveň však již začínáme přemýšlet, kam pojedem příští rok.

David Berka
TOM 4203 Opava - Bobři (velcí)

Na snímku je balení kuchyně na lehké cestovní vozíky: opavští Bobři vyrážejí . . .

Táborová píseň z putovního tábora "Beskydy 94"

(na melodii z filmu Holky z porcelánu) (nemáme v oddíle psavce, který by napsal reportáž a tak posíláme aspoň píseň, která na tomto táboře vznikla a která Vám snad tento puťák taky přiblíží. Složili ji děti ve věku 7 - 13 let.)

Holky z porcelánu
Nejsme holky z porcelánu, život máme těžký,
nelétáme v eroplánu, my chodíme pěšky.

Každá nese velký ranec, a je hrozně těžký,
jenom Kaču vozí pejsci, my chodíme pěšky.

Na náš tábor shlíží Štramberk, z "Tatry" jdeme pěšky,
na Hukvaldech hraje daněk, toužíme mít zmrzky.

Přestalo už dneska pršet, teď prý bude hezky,
Do Rožnova vezou stany, my půjdeme pěšky.

My jsme kluci bobrovití, srdce máme velký,
jen vidíme pěknou holku, hned je batoh lehký.

Na Pustevny, cesta dlouhá, my šetříme nohy,
autobusem chvilka pouhá, i když slunko žhaví.

Radhošťten se na nás dívá, Radegast nás zdraví,
cestou dolů utíkáme, voda nám tu chybí.

Teď už kluci honí holky, do vody je hází,
holky ty se klukům pomstí, zamotaj jim hlavy.

Z koupaliště táhnem domů, dneska už to končí,
naši pejsci odjíždějí, kámoši se loučí.

Vašek pije limonádu ze zelené flašky,
my čučíme, bo nemáme, všechno už jsme vcucli.

Budem všichni zase šťastni, když se za rok sejdem,
vracíme se v tomhle vláčku, za rok jinak jedem.

TOM 4203 - Bobři Opava (malí)

Je srpnový pátek. . .

Puťák se blížil ke konci. Prošli jsme celý Nízký Jeseník a už nám zbýval jen přechod hřebene toho Hrubého. Počasí nám přálo, sem tam přeprška, ale jinak fajn. Bude to nádhera. S očekávání krásných výhledů a vysokohorských luk jsme se vydrápali k Jelení studánce. Ta nás však přivítala větrem a hustou mlhou. Nu což, v kamenné chaloupce je útulně, k pramenu báječné vody člověk nezabloudí ani v mlze a do rána času spousta. Ten vítr to určitě rozežene. Na potvrzení našich odhadů jsme ještě před ulehnutím do spacáků spatřili hluboko pod sebou blikající majáčky okolních měst.

Ráno byla trochu menší mlha, než včera, ale nic moc. Zatímco jsme vařili snídani, zastavili se v domku tři turisti, trochu se ohřát. Prý to tam pěkně fučí, prohlašovali, ale není to až tak špatný. Když budou mít trochu štěstí, že prý za dnešek přejdou celý hřeben. Vypadali jako zkušení horalové. Zanechali jsme tedy úvah, jestli do takového počasí máme vůbec chodit, dobalili a vyrazili. Mlha ustupovala. Občas se objevily i protější kopce a chuchvalce mraků, povalující se po kleči, vypadaly úchvatně.

Cesta mírně stoupala, mlha houstla, přidalo se mrholení. Mrholení přešlo v déšť, vítr sílil a rapidně se ochladilo. Vytáhnout mapu bylo nemožné a stejně by to bylo zbytečné. Nebylo podle čeho se zorientovat, všude bylo husté bílo. Odhadovali jsme, že k Jelení studánce se vracet už nemá smysl, že k chatám pod Pradědem už to máme blíž. A vítr stále sílil. Brzo byla většina pláštěnek rozervaná, všichni turch. Lhostejno, kdo se ráno nabalil do svetrů a bund, kdo zůstal v krařasech, kdo měl boty namaštěné a kdo se na to vykašlal. A aby té legrace bylo ještě trochu víc, déšť se začal měnit v ledovku. Vzpomněli jsme si na včerejší večer, kdy jsme v útulnu Jelení studánky zpívali Kiďákovo "Je srpnový pátek a na horách sněží, někdo je vzhůru a někdo si věří, krosna na zádech tíží jak žulovej blok." a proklínali toho, kdo s tím přišel. Byl pátek 20. srpna a my byli na vrcholu Vysoké Hole, druhé nejvyšší hory Jeseníků. Ostrá ledová tříšť letěla vodorovně po bezlesé pláni a sekala, drápala, bodala. Letěla tak rychle, že se nedalo jít rovně. Zpočátku se ještě snažil Jirka, hlavní šéf tábora, různými vtípky udržovat dobrou náladu, Martin dokonce fotil. Pak už všichni jen šli, šli a myšlenky se zúžily na dvě věci - kdy už konečně začnem klesat do sedla pod Pradědem a kde jsou ostatní, aby jsme se nepoztráceli navzájem. Minuli jsme zamčený dřevěný sroubek (buď proklet ten, kdo na hřebenech hor zamyká sruby) a začali sestupovat. Už zase jen pršelo, dírou v mraku jsme dokonce občas vlevo od nás spatřili Petrovy kameny.

První chata, na kterou jsme narazili, byla Ovčárna. Bohužel.Značně nóbl podnik, samý kobereček, co by si tam počali s takovou bandou promrzlých hastrmanů. Prý ať to zkusíme na Barborce, je to asi tak kilometr. Tak znovu batohy na záda a ještě kousek. Teď, na pohodlné silničce, v závětří a už téměř bez deště se do nás dala teprve ta správná zima. Ještě štěstí, že na Barborce byli lidi mnohem ochotnější. Koupili jsme jeden šestilůžkový pokoj, doplnili přistýlkami a tam rozbyli své ležení. Křížem krážem šňůry s mokrými hadry - jak dokonalá pavučina, zem pokrytá rozbalenými batohy, radiátor oblepený vyždímanými botami. A mezi tím my. Správce chaty by asi ranila mrtvice, kdyby to viděl. Neviděl. Nechal nás tam v pohodě vegetovat až do rána. Tvrdit mi někdo předtím, že budeme na táboře spát v horském hotelu, vysmál bych se mu a poslal ho do blázince.

Ráno nepršelo. V mlze jsme si vylezli na Praděd - pro formu, když už jsme v Jeseníkách - a pak radši nejkratší cestou slezli do údolí. Než se zase něco přižene. Pohled zpátky nám vyrazil dech. V odpoledním slunci tam v celé své kráse zářil Praděd. Jako by se mi zdálo, že jsem tam zahlédl pošklebující se tvář stařika v hornickém hábitu. Že by sám Praděd, vládce těchto hor?

Ťava
TOM 50022 Jestřábi Dubeč

Foto Honza Ťava Moravec
TOM Dubeč

* CESTUJEME DO ZAHRANIČÍ

Zahraniční aktivita našich oddílů

"Nezabíjí žízeň, hlad ani válka,
ale strach z nich."
M. Nevrlý

V následujících několika řádcích bych všechny příznivce našeho časopisu a hnutí chtěl seznámit se zahraničními aktivitami našich oddílů v uplynulé sezóně.

Po loňském "ostychu" se letos se zahraničními akcemi roztrhl pytel a naši "cestovatelé" vyráželi do všech světových stran. Ostatně posuďte sami.

Tradiční cesty do Evropy odstartovaly 4 autobusy, jejímž cílem bylo Nizozemsko a Rallye FICC mládeže. I když pořadatelům se akce chvílemi vymykala z rukou, naše tomíky to nevyvedlo z míry a dokázali si udělat velmi pěkný poznávací program. Do Nizozemska pak o hlavních prázdninách zavítal i pražský oddíl Amazonky. Zaměřil se především na cykloturistiku.

Na sever Evropy letos v létě zamířily dvě skupiny. Tomíci z Kralup nad Vltavou poznávali krásy norské přírody a tomíci z České Lípy přijali účast na Rallye FICC dospělých ve Finsku. Na jih se vydal oddíl z Roztok u Prahy. Expedice "Dionýsos" měla za úkol poznat Řecko. Itálii zase vybrali za svůj cíl tomíci z Jílového u Prahy a krásy Dolomit jeli obdivovat tomíci z Pacova. Doménou vsetínských tomíků je již několik let východ Evropy, a to především Rusko a Podkarpatská Rus. O dobrodružství a nezapomenutelné zážitky zde není nouze. Letos se tam vydali třikrát. V zimě uskutečnila skupina "polárních nadšenců" lyžařskou výpravu na Polární Ural s nezapomenutelným pobytem u ruských Eskymáků. V létě to byly dvě expedice: vysokohorská turistika na Podkarpatské Rusi a vodácké putování po řekách divokých Sajan v Tuvě.

Velmi dobrá akce se též zdařila česko-lipským. Letos poprvé zorganizovali turistické závody za účasti hlídek z Polska a naši závodníci zase naopak se zúčastnili závodů polské turistické mládeže.

Mnohé z těchto akcí byly konány v rámci projektu "Marco Polo" a ještě se o nich dočtete na stránkách našeho časopisu v článcích samotných účastníků.

Jirka Homolka
zahraniční rada asociace

Expedice Dionýsos

Byla neděle, 14. srpna, a náš čas odjezdu se velice blížil. Sešli jsme se už něco před 9. hod. ranní, ale z Roztok jsme samozřejmě vyjeli o něco později. Byli jsme seznámeni s naší průvodkyní, řidiči a kuchařem. Na jízdu autobusem už jsme si zvykli, a tak nám cesta poměrně rychle utíkala. Zhruba ve 14 hod. jsme přejížděli slovenský přechod Kúty a nedlouho poté jsme přejížděli také hranice maďarské. Velká uherská nížina je opravdu strašná rovina, ale spí se tady docela fajn a také tu mají skvělé termální lázně.

Rumunsko jsme přejížděli co nejrychleji, ale přesto se rumunští policisté a pohraničníci postarali o nemalé materiální ztráty v podobě vynucených plechovek piva. Něco po půlnoci jsme byli u Dunaje a čekali na trajekt. Převezli nás až ráno (také taková jedna malá historka), ale o nic jsme nepřišli, poněvadž Rumuni mají na hranicích zavírací dobu. V Bulharsku jsme projeli Sofii a už jsme mířili do bulharského pohoří Pirinu. Zde jsme prožili jeden skvělý den a večer v horách s převýšením asi 2500 m.n.m. Bylo to opravdu nádherné a ne nadarmo většina na otázku "Co se Ti nejvíce líbilo v Řecku?", odpovídala: "No Pirin, to je přece jasný!"

Prvním řeckým městem byla Soluň, přístavní město. Zde jsme se moc nezdrželi a jeli jsme dále na jih. Dojeli jsme k moři a po vykoupání jsme se šli projít městečkem. Skončili jsme hned na začátku, kde nás majitel jedné restaurace přemluvil, abychom k němu šli na pravou řeckou kávu. Dal nám slevu a legrace přece musí být. Večer jsme spali na pláži a bylo to dost dobr... Jelikož jsme turisti, nemohli jsme si nechat u... Olymp. Je to největší hora Řecka, měřící 29... m.n.m. a i když jsme nebyli až nahoře, přesto ... nám zde velice líbilo. Další den jsme byli ... Meteoře, v městě rozjímání a modliteb. Od ... stol. se zde usazovali mniši a založili celkem ... klášterů. Zachovalo se jich pouze 6, ale i to st... za to. Jsou zvláštní tím, že jsou postaveny ... poměrně dost vysokých skalách a k některým ... dříve dostávalo pouze po provazových žeb... cích. Večer jsme spali u Thermopyl a někteří ... koupali v teplém (thermálním) prameni. P... cestou do Delf jsme se hromadně vyfotili ... thermopylského pomníku.

V Delfách jsme toho viděli hodně, především ... Apollónův chrám, pokladnici Athéňanů ... divadlo se stadiónem. Od všeho samozř... zbytky. Úmorné vedro nás donutilo jet k mo... poněvadž byla neděle, měli jsme k ve... svíčkovou s knedlíkem.

Ráno jsme už celí nedočkaví dorazili ... Athén, a to v prvé řadě na Akropolis. Díky na... ISIC-kartám jsme platili jen 800 drachem, ... přesto to byla nemalá částka. Na Akropoli je ... hodně a nedá se to všechno vypsat. Mimo ... jsme byli také v Museu na Akropoli. Když ... se chtěli jít podívat do Agory, měli jsme s... V pondělí zavřeno! K čertu, pěkně nás to na... lo, teda mě určitě. Náladu nám zlepšilo stří... stráží, které jsme nestihli, ale přece jenom ... legračně oblečeni, hlavně ty boty. Večer jsm... ještě stavili na noční procházku po Thébách.

Další den jsme viděli Korintský prů... Korint a Epidauros. Mezitím jsme se ...

Idyla v řeckém městečku.
Pepina a Štěpán v závěru expedice Dionýsos.

vykoupali v krásně čistém moři, byla to prostě paráda, i když tam byli ježci. Epidauros je největší dochované divadlo v Řecku a je považováno za nejkrásnější na světě. Pojme asi 14 000 diváků (ještě dnes se zde hrajou divadelní hry) a má výbornou akustiku, což jsme si vyzkoušeli i my, poněvadž jsme si tu zazpívali. Po prohlídce musea už jsme frčeli na Mykény, kde jsme si dali výbornou večeři.

Ráno jsme si prohlédli mykénské vykopávky a Átreovu pokladnici. Také nám zde, jako už po několikáté, Nika nebo Tomáš přečetli nějaký řecký mýtus nebo báji vztahující se právě k tomu či onomu místu. Po vykoupání v moři jsme se ještě stavili v Naupliu. Městečko s hradem, ležící při Argolském zálivu. Po devíti stech schodů se dostanete do pevnosti s krásným výhledem na moře a hory.

Ve Spartě, kde jsme byli další den, jsme moc památek nenašli, jenom jsme odhadovali: "Tak tahle hromada šutrů, to bylo asi gymnasium a tohle nějaký chrám a tohle ...". Po rozchodu ve městě jsme dojeli do přímořských lázní Lutraki, kde jsme strávili i celý druhý den - samozřejmě u moře. Oba dva večery jsme si zazpívali při kytaře a něco přečetli.

Poslední řecké město, které nás čekalo, byla Olympie. Olympie, jakožto dějiště nejslavnějších starořeckých her a středisko kultu boha Dia, byla moc pěkná. Kromě různých pokladnic, gymnasia, palaistry, zde byl také Héřin a Diův chrám a hlavně olympijský stadión. Je daleko užší než ty dnešní, ale běhá se po něm dobře. To bychom totiž nebyli my, abychom si zde nezaběhli tam a nazpět. Běžel i náš šéfík Tomáš, máme to zdokumentované. Po prohlídce archeologického musea jsme jeli opět nocovat k moři.

Druhý den dopoledne jsme se koupali a odpoledne už jsme museli jet na sever, do Patry, odkud nám jel trajekt do Itálie. Na palubě trajektu jsme si rozbalili karimatky a spacáky, vysprchovali jsme se a hráli jsme různé hry. Usnuli jsme už ani nevím v kolik. Noc na moři je nádherná, zkuste to také. Druhý den jsme po snídani asi v 11 hod. prozkoumávali loď, a také jsme si zazpívali. Když jsme se dostali konečně na volné moře, byla to známka, že už tam budeme. Do italského přístavu Brindisi jsme dorazili zhruba v 17 hod., celkem jsme tedy jeli asi 16 hodin. Z Itálie jsme mířili pořád na sever, přes Rakousko, domů.

Už jsme se všichni strašně těšili, i vidina dalšího školního roku se nezdála být tak hrozná.

Bylo to 17 krásných dnů v perfektní partě, v nádherné přírodě a uprostřed starověkých chrámů a měst, o kterých se nám doposud mohlo jen zdát.

Na takovéhle "výlety" se nikdy nezapomíná.

Lída Voborníková,
TOM 5208 Svišti

POZOR!
Všichni,
kteří si chcete vyzkoušet své schopnosti a dovednosti při zimním pobytu v přírodě, máte možnost jet na Zakarpatskou Ukrajinu. Bližší informace -Jiří Homolka, Jasenka 773, 755 01 Vsetín

ITALIA '94

úryvek z táborové kroniky

Bus Karosa klidně vrní, stejně jako někteří, co nedospali. Tak po třech letech zas jedem do světa, přemítám. Zatím jsem si nevzpomněl na nic, co bych zapomněl, to je kladné. První hranici česko - rakouskou projíždíme hladce, nemilé překvapení nás čeká před přejezdem cípu Německa směrem na Innsbruck. Úřadující skopčák je vzorem z nedávné minulosti nám dobře známé byrokratické nadvlády nad prostým občanem. Řidiči chybí jakýsi papír nutný k průjezdu, úředník nehodlá o ničem diskutovat a dává jasně najevo: Koukejte mazat nazpátek, tudy vás nepustíme. Obracíme tedy směr Villach - Udine. Jsem značně nakvašen, neboť tato legrácka nás bude stát několik tisíc. Vše další jde už hladce. Italská autostráda řidiče uspokojuje. Mě vůbec ne, když sleduji cifry, které za ni platíme. Asi po šestadvaceti hodinách jsme v nám již známém alpském středisku Crissolu a čekáme na příjezd našeho italského průvodce. Paolo - třicetiletý inženýr a vůdce střediska křesťanských skautů z města Fossano se objevuje s dalšími přáteli co nevidět. Chvíli máme počkat, jde zjistit, jak vypadá místo, kde budeme tábořit. Vrací se asi za dvě hodiny - plánované místo není, jsou tam domácí skauti, jdeme prý jinam. Kletry na záda, těžší věci odváží Paolo, bus už dál nemůže, vzhůru směrem k prameni Pádu. Přicházíme ke skupině chalup, kde pro nás před lety přichystali "malé občerstvení" po vysokohorské túře: Okolo třiceti lidí mělo tehdy celý večer co jíst i pít, zpívalo se, bylo dobře. Vybavuje se mi hned tento nezapomenutelný večer a už vidím známé tváře, objímáme se spontánně jako staří kamarádi. Překvapení - tentokrát nádherné: Tady nad čtyřmi chalupami je horská louka plná mateřídoušky, zde prosím kosa, hrábě - posekejte si, latrínu jsme pro vás vykopali támhle za stromy. Pitná voda teče tuhle z toho pramene, z ostatních vlastně taky. Tady máte klíče od jedné z chalup, kdyby bylo nejhůř, zalezte dovnitř. Mějte se krásně, my jedeme domů, musíme zítra do práce (je neděle večer). Neplatí se samozřejmě nic, jste naši kamarádi, za rok přijeďte klidně zas, ciao! Ještě pár nezbytných informací o horách, bezva mapa "pětadvacítka", telefony komu volat, kdyby něco a odjíždí i Paolo. Přijede v pátek a doprovodí nás k moři. Uléhám na verandu jedné z právě opuštěných chalup, koukám na majestát Mon Visa (3841 m) a vycházející měsíc a je mi moc hezky. Německých úředník a ztracené tisíce jsou vyplaveny z mysli přívalem hřejivého lidského dobra, kterým jsme byli před chvílí zavaleni. Je to veliká síla, které nic neodolá.

Ivone
TOM 5210, Táborníci Jílové u Prahy

V zemi fjordů

EXPEDICE TOM KRALUPY DO SKANDINÁVIE

Počátkem července (3.-16.) uskutečnily dva kralupské TOMy (3510 Sarančata a 3511 Vltavský paprsek) zájezd na sever. Cílem expedice bylo Norsko a částečně návštěva Švédska a Dánska.

Po čtyřech hodinách jízdy trajektem vystupujeme na půdě Skandinávie a jedeme do Malmö, kde prohlížíme město a pak podél moře k severu. Navečer nalézáme místo na přespání a tak je nám lesní cesta dnešní postelí.

Úterní ráno znamená opětovné nasednutí do autobusu a přes Göteborg jedeme dál, u Haldenu jsme v Norsku, což zjišťujeme až při braní nafty. Podle mapky z místních informací míříme k jezírkům a naším bivakem je rašelinové "oko" s perfektně teplou vodou a pohyblivými ostrůvky.

S přibývající hodinami roste i počet komárů a svilušek, a tak se upouští od záměru spát pod širákem a zalézáme do stanů.

Další den jedeme do centra olympijského dění - do Hamaru a do Lillehammeru - prohlížíme místní haly, lezeme na skokanské můstky (při představě, že bych měl skočit dolů, mám okamžitě husinu) a nakukujeme do obchodů. Večer ještě dorážíme do oblasti Rondane, stavíme autobus na okraj parkoviště a k němu stany. Večer i v noci je krásně vidět, konverzujeme s domorodci a troubíme na pastýřské trouby.

Ve čtvrtek vyrážíme pěšky na Rondvassbu, otvírají se nám pohledy na fantastické panorama Rondane. Vybíráme si vrchol Storronden 2138 m vysoký. Přes úmorné vedro se téměř všichni dostali na vrchol a odměnou je jim krásný rozhled. Dole pak nezbytné opláchnutí v jezírku a někteří dobrodruzi v tom i plavou, ale dlouho nevydrží, voda má 5 stupňů Celsia. Večer se uléhá dříve, neboť 40 kilometrů s převýšením 1450 metrů je opravdu znát.

Ráno balíme a přes městečko Otta jedeme do nejsevernějšího místa naší cesty, do Andalsnes. Odtud vyrážíme na cestu Trollů a zjišťujeme, že silnice může vést opravdu všude a téměř do nebe. V sedle se vrháme na stánky se suvenýry, nakupují se Trollové, plyšoví sobi a jiné nezbytnosti. Dál jedeme ke Geirangerfjordu, spatřujeme vodopád 7 sester a po chvíli razíme vzhůru na vyhlídkovou horu Dalsnibba. Na 16 kilometrech překonáváme 1500 metrů převýšení a česká Karosa se může na vrcholu pyšně rozhlédnout.

Sobotní den je po stránce počasí stejný jako předchozí - pařák a my vyrážíme k vrcholu Norska. Cestou k chatě Juvasshytta se autobus přehřívá a tak musíme pěšky dřív než jsme čekali, stopujeme si "kropicí nákladák" a tak to ani moc nevadilo. Od chaty stoupáme na Galdhopiggén (2469 m) a ten i zdoláváme. Nádherný rozhled po okolí a na sněhová pole, přes které vedla naše cesta jsou super. Po návratu pokračujeme busem dál a spíme nedaleko Luster fjordu.

Do nedělního rána nás budí pevní norské kapky, ale je jich jen pár, mírně se ochlazuje, což je víc než příjemné. Jedeme si osahat ledovcový splaz Nigardsbreen lezoucí z největšího ledovce Jostedalsbreen a pak vyrážíme k Bergenu. Počasí se kazí, prší, ale naštěstí má autobus celistvou skořápku a tak sedíme v suchu. U Bergenu nalézáme úkryt u ochotných mladých manželů a tak nás část spí u nich v baráku a část u koní, klusáckých šampiónů. Je to bezva, venku leje a na nás nepadne ani kapka.

Ráno již neprší, ale cancoury mraků se válí po zemi a nás čeká prohlídka Bergenu. Navštěvujeme mořské akvarium, kde nás udivují ryby křivohubky, ale jsme zklamáni, neboť tu nemají pořádného

žraloka. Vyrážíme do starého přístavu, na Bryggen a nenecháváme si ujít ani proslulý rybí trh Torget - podivujeme se, co vše se dá jíst a někteří z nás se odhodlávají a občas i něco okusí. Navečer na nás již opět pokukuje slunko, jedeme k trajektu přes Eidfjord a ověřujeme si norskou specialitu - čím je trajekt kratší, tím je cena větší. Před dvaadvacátou hodinou ještě obdivujeme mohutnost vodopádu Voringfoss a kousek za ním, na náhorní planině Hardaugerviddy stavíme stany, spadne ještě pár kapek ale ty jsou již opravdu poslední. Máme prostě štěstí, pouze jeden den deště, jinak parádní sluníčko.

Úterní den je dnem transportním směrem k Oslu, stavujeme se v městečkách Geilo a Gol a podvečer využíváme na koupání v překrásném jezeře Eikeren, již nedaleko Osla.

Středa je vyhražena prohlídce norské metropole - Oslu. Rozptylujeme se dle svých zájmů po celém městě, někdo jde na Vikingy, Heyerdalovo museum, jiný zase do musea polárního či historického. Někdo se jen tak dívá po hlavních ulicích. Odpoledne jedeme dál, večer ještě přejíždíme hranice do Švédska a nocujeme u krásného leknínového jezera s prímovní vodou.

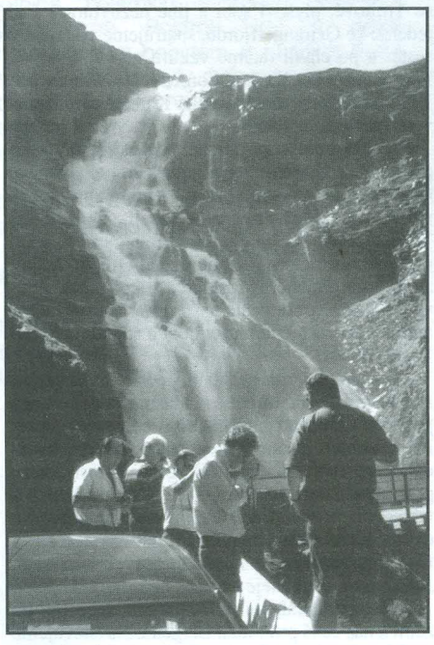
Ráno nás čeká další cesta k jihu a z Helsingborgu trajektujeme do Dánska. Volný čas využíváme na koupání v moři. Zde nebylo největším zážitkem moře či drobné potvory v něm, ale tři "námořníci" táhnoucí bárku po mělkých vodách a za hurónského řevu trvale popíjející - učebnicový příklad jak vzniklo přísloví "Chlastá jak Dán". Po severních nocích se nezvykle stmívá, pozorujeme západ slunce a pak noční provoz na moři.

V pátek navštěvujeme Kodaň, jeho pěší zóny a mořskou vílu. Po obědě jedeme do Gedseru a trajektujeme do Německa. Na lodi navštěvujeme lodní kvelb a utrácíme poslední zbytky kapesného.

V noci z pátka na sobotu míříme přes Německo k domovu, zdržuje nás ještě čtyřapůlhodinové popojíždění na Cínovec, ale pak již po domácí půdě do Kralup nad Vltavou.

Na naši expedici do Norska nám zůstávají jen vzpomínky, ale ty jsou jen a jen krásné - zasněžené hory zalité sluncem, obrovská jezera, nekonečné hučící vodopády, mořské fjordy, cesty trajektem, bílé noci, nekonečné řady tunelů, obrovské serpentiny a i prosté posezení s kamarády při kytaře.

Aleš Stárek
TOM Kralupy

Vodopády na cestě trolů

VRCHOLNÁ VÝMĚNA ZKUŠENOSTÍ V NÁCHODĚ

Náchodská "vévězetka" ve znamení Galénových narozenin

7. - 10. října 1994 se konala v Náchodě VVZ neboli Vrcholná výměna zkušeností. V pátek naše malá skupinka čítající 3 členy oddílu TOM 4323 - Průzkumníci z Ostravy nastoupila do vlaku. Postupně se vlak začal plnit podezřelými skupinkami mladých lidí s bágly a veselou náladou.

Na nádraží v Náchodě jsme již byli silná skupina, která potřebovala jediné - dovést na místo. Po registraci u počítače začalo velké setkání. Hlavní organizátorka - Šaman Kolčava nás seznámila s programem, organizátory a režimem. Pak již následovaly "ptákoviny" podle toho komu se chtělo a co kdo vydržel.

V sobotu ráno jsme se rozešli na různá místa do "dílen". Někoho zajímaly táborové hry, umění komunikace a vyjednávání, oddílové rituály, účetnictví, šifry, uzlování a lasování a jiné. Nejlepším zážitkem našeho nejmladšího účastníka - Martina bylo, když se učil práskat bičem a místo kýženého práskavého zvuku našel konec 5 metrů dlouhého biče za uchem nebo kolem kotníku. K poledni jsme viděli i stavbu tee-pee. Odpoledne přijel Jan Šimáně - Galén, nestor VVZ a neúnavný propagátor spolupráce pod heslem přátelství rozrůzněných. Protože před pár dny oslavil 70 let připravili pro něj organizátoři jablkový dort - 70 jablíček v pyramidě se svíčkami.

Odpoledne jsme se opět rozešli do diskusních skupin hry na OSN. Řešily se otázky spolupráce jednotlivých organizací, spolupráce s domy dětí a mládeže, obecními úřady, dětské časopisy, věkové prorůstání oddílu, problematika náboru nových členů, velká pedagogická hra "Březové lístky" apod. Jednotlivé sekce vedli zkušení lektoři, kteří se rádi podělili o své zkušenosti s ostatními.

Večer byla hra na OSN zakončena valným shromážděním pod vedením Břéti Boháče, dalšího dlouholetého činovníka hnutí pro děti a mládež, byly předneseny závěry jednotlivých sekcí a hlavně rozhodnuto o konání příští VVZ. Můžeme se těšit opět do Náchoda 10. - 12. 11. 1995.

VÁNOCE S GALÉNOVOU NADACÍ

Vánoce = všem lidem dobré vůle dar = raneček svátečnosti = součin radostí... Písmen GN patří pojmu "Galénova nadace" (mám používat signálních znaků-písmen nebo název častěji opakovat?) Nu a co to "bratřit"? Sam neaktuálnost? Bratřit přece patří sokolům junákům, mezi tomíky jsou spíš kamarádi a lid zvaní křestními jmény či přezdívkami. A potom Co ta nespravedlnost? Jak to že tam chyb "sestřit"? Udělejme si v tom vlastní pořádek:

Vánoce byly, jsou a budou nejen záležitos soukromou, osobní, rodinnou, ale také procit váním hromadnějším, řekněme právě spolkovým, abych připomněl zdravé sta pojmy, které se ocitly v jakémsi stavu vytlač vání nebo dokonce vymývání z mozků v dob kdy chtěl někdo změnit společnost jen tím, že vnutí plno jiných pozdravů, funkčních názv nařízené barvy, vtloukané představy o bí jednotlivce a preferování=svatosti c společnosti...

Galénova nadace působí v mnoha org nizacích i mezi neorganizovanými smírn Záleží na hloubce prožitku kamarádství ne bratrství a sesterství, záleží na opravdov prožívání barev ať zelené z přírody, modré ta z přírody, červené také z přírody (květ, kr plamen...), vlastně nakonec všech barev z příro dy, převzatých člověkem-umělcem též výtvorů lidských - ať v barvení šatů či malov obrazů... Proto i kroje ať jsou estetické-hr civilní-bálové i sportovní oblečení pest krásné, rozhodně však nikdy už takové, aby pro ně zabíjelo, aby se pro pokřižování a ji zvyky a základní rituální úkony druhý pronás doval nebo se stal terčem výsměchu, např. p podání levé ruky. Pokročili jsme. Už své vzta neřídíme jen podle odznaků a spolkov zvyků. To je moc dobře!

Ale pozor! To neznamená rozdíly smaz Naopak! Tak je ctít, aby se všude ukazovaly b obav a s radostí. Uznáváme-li různé kro nejsme proti krojům! Od indiánských až kosmonautické - ctíme je všechny, chodí-li nich čestný, činorodý a vstřícný člověk; je t trochu náš, i když jsme ho poznali jen z dál nebo nám o něm někdo pověděl. Věříme, že i prožívá opravdové vánoce a že ten otřesný roz Ježíše - zářícího nemluvňátka s radostnou zv pro všechny a ukřižovaného Ježíše s kr cejícími dlaněmi probitými hřeby, vneseme i svého srdce, aby naše práce s dětmi v přír byla dětsky čistá i odvážná a všechny do jedn naučila nikoho nekřižovat ani šípy, ani ku metnými dávkami teroristů nebo útočn bombami přepadů měst... Opak nešťas Bosny, Kábulu, Rvandy a dalších krv probitých dlaní dosud křižovaného světa - j naším cílem. Sílu čistých srdcí okřídlíme, aby netýkala jen úzkého a mělkého štěstíčka.

Bratřit se začala tato města: Litomyšl a Tře zásluhou skautů, Náchod zásluhou DD Pardubice zásluhou foglarovských klu Č.Budějovice zásluhou škol, Kralupy zásluh radnice. A které město zásluhou tomíků? P naší redakci!

(pro Tomíka Jan Šimáně - Gal

Turistická základna Kasárna

Oddíly, které mají zájem o zimní pobyty na naší nové TZ Kasárna (kapacita cca31 - 35 osob, lyž. vleky, ubytování ve vlastních spacácích, oblast Javorníků na Moravsko slovenském pomezí), pište na adresu: Pavel Pazdera, Luh 1805, 755 01 Vsetín nebo volejte: Jiří Homolka tel. 0657 / 87466

Akce Bodlák - TOM 1014 a 1012

Zpráva o jednom z táborů TOMů, tentokráte pohled očima vedoucího. "Staří" tomíci jistě pamatují akce, kdy se oddíly TOM zúčastňovaly různých prací pro KRNAP, lesy atp. Nejdříve nám toto zajišťovalo ústředí, později jsme si to sháněli sami. A dnes jsme v tomto zůstali zřejmě sami - poslední mohykáni. Po letech na Šumavě jezdíme od r. 1991 do Krkonoš, kde pracujeme pro KRNAP. Chtějí po nás celkem jednoduchou práci - vytrhávání bodláků. Tolik tedy úvodem.

Leden 94 - máme ústní slib, že nás opět bude KRNAP potřebovat - čekám na oficiální potvrzení. Též chatu máme předběžně zajištěnou. Již dávno to nejsou Horní Mísečky, musíme níže, kde je to trochu levnější. Konečně se KRNAP ozývá, práce tentokráte na dvou místech, dosti od sebe vzdálených - tradičně Vrbatova bouda - státní hranice plus přilehlé cesty a nově chata Rozhled - Luční bouda. Začínáme v tomto prostoru shánět levnou chatu s možností vaření.

Duben 94 - Jobova zpráva. Chata na Mísečkách zdražuje skoro o 100%. Urychleně hledáme řešení, nacházíme pro protipartu jiné ubytování, bohužel až v Jánských lázních a tak je jasné, že všechnu práci odnese naše skupina.

Červenec 94 - vracím se ze srazu TOMů v Beskydech, kde jsme byli s malou skupinou dětí. Bylo to velice pěkné i počasí nám přálo. Hlásí se stále další děti a nemám to srdce je odmítnout. Volíme tradiční způsob "přeplnění" s tím, že musí část spát ve spacácích a ve Strážném dokonce i na jiné chatě, protože i tento způsob má své meze. Stav se ustálil, bude nás okolo 80-ti lidí. Propočítáváme spotřebu potravin, které si z 70% povezeme z Lípy. též zjišťujeme, že vlakem nás nemůže tolik jet. A týden před odjezdem i s hrůzou to, že ani autobus nás s batohy, zásobami atd. všechny nepobere...

Sobota 13.8. - Konečně nastává den D a hodiny pravdy. Scházíme se s dětmi na shromaždišti. Všichni přicházejí, žádný není nemocný. Přijíždí první autobus do Strážného, nakládáme potraviny, batohy a nakonec i sebe. Loučíme se s rodiči a odjíždíme. Přijíždí autobus druhý s dětmi z Deštné, doplňujeme o potraviny a odjíždíme. Nikdo tu nezůstal - akce Bodlák 94 začíná. Odjíždím se skupinou do Jánských Lázní. Vítá nás chata Grácie a p. správcová. Pomáhám jim nanosit zásoby, batohy, hradím ubytování, necháváme je osudu. Protože jsem byl s první skupinou, dále budu psát jen o jejím osudu. Druhá skupina se věnovala vyloženě turistice v okolí chat, kde byla ubytována, a viděla toho opravdu hodně...

Neděle - KRNAP vzkazuje, že se sejdeme až v pondělí na Výrovce a tak máme celý den na výlet. Cestou koukáme, kolik je tu bodláků - hodně! Trasa Výrovka, Luční bouda, Obří důl, Pec pod Sněžkou a zpět na chatu. Je krásné počasí, Obří důl nádherný, muzeum KRNAPu zajímavé a místní vozka nám předvádí, jak má hodné koně. Byl to pěkný výlet.

Pondělí - Bereme si rukavice, loktuše a na Výrovce nám pracovnice KRNAPu ukazuje na mapě, co je třeba udělat a co trhat. Kromě bodláku někde i starček. Rozdělujeme úseky a začínáme dělat. Nálada dobrá, trochu vadí mlha, bodláky i hotové úseky přibývají. Cestou zpět se věnujeme sběru borůvek.

...

Čtvrtek - Od středy prší, z práce nebude nic. Po obědě déšť přestává a tak se jde na výlet do okolí.

...

Neděle - Všichni odchází na autobus do Strážného a já čekám na partu z Jánských lázní. Konečně přicházejí. Předáváme jim chatu a též naše týdenní "zkušenosti". Potom přejíždím na Mísečky. Na chatě nikdo není. Všichni jsou na Horních Mísečkách na "zábavišti" a koukají, jak se to tu změnilo od loňska.

Pondělí - Jedeme na Zlaté návrší a děláme to, co každý rok - úseky rozděleny až k prameni Labe. Nálada dobrá a práce jde dobře od ruky. Po "obědě" odcházíme zpět na chatu.

Úterý - dnes za huculy na Janovu horu. Je to celodenní výlet. U koní obědváme z přinesených zásob, cena za projížďku tak velká, že si ji nemůžeme dovolit a tak alespoň ti malí se s koněm projdou. Všude hříbata a takový poklid. Odpoledne se přes borůvkoviště vracíme na chatu.

Středa - Opět práce - pracovnice KRNAPu upřesňuje, co ještě musíme udělat. V určitých čtvercích dokonce počítat jednotlivé kusy. Jsou téměř tři hodiny, kdy teprve jíme jako vždy v "restauraci" u Čtyř pánů z přinesených zásob. Výkon byl značný, je to skoro hotové. Náhle se zatahuje. Téměř všichni utíkají k Vrbatově boudě. Je mi jasné, že s během to nepůjde a tak se nás pár schovává do tyčí. Zanedlouho je nás tu plno, všech možných turistů. Liják je to hrozný a po půl hodině klid. Trocha mlhy a i sluníčka. Jdeme dolů na chatu. Všichni kromě nás přišli naskrz promočení. Zatápíme ve společenské místnosti a sušíme se.

... Pátek. dodělláváme brigádu a odváží bodláky. PO obědě jdeme na Vídeňskou skálu. Všude jsou tu borůvky, ale taky bodláky.

Sobota - loučíme se s horami, každý po svém, někdo sbírá borůvky domů, jdeme naposledy na "zábaviště". Večer balíme své batohy.

Neděle - vyklízíme a uklízíme chatu. Autobus přijíždí na čas. Postupně k němu snášíme batohy, zásoby nezbyly takřka žádné. Naposledy se díváme na okolní kopce a jako vždy si říkám tak a naposled, copak to mám zapotřebí. A někde je schovaná myšlenka, tak co Krakonoši, pomohli jsme alespoň trochu? Snad nás příští rok opět Krakonoš zavolá.

A něco informací pro ostatní - vždy hledáme chatu, kde se dá i vařit. Nikde zde nejsou klíšťata a v určitých výškách snad ani mouchy a vosy. Koupaliště převážně daleko a obchody též. Auto se vyplatí i s ohledem na možný úraz.

Kde jsme byli:

Jánské lázně

chata Gracie - ZPA Trutnov - cena 45 Kč/lůžko, cca 25 míst. Obtížně se vaří, měli poruchu, snad opraví. Umístění umožňuje dobré nákupy.

Strážné

Lahrovy boudy - chata Pencovka ZVL Měcholupy 60 Kč/noc, děti sleva. Možná doprava zavazadel, stará se správcová - velká výhoda v zimě.

Jičínská bouda - ČKD Praha elektroučiliště - cena se dá sjednat za celou boudu cca 31 - 34 míst asi 35 Kč. Nutné mít vlastní spací pytel nebo prádlo

Dolní Mísečky

chaty Benziny Praha - cena 50 Kč za noc 37 - 40 míst, platí se pokoje.

Všude velmi ochotní správcové, všude možnost vaření, teplá a studená voda.

S pozdravem
Jindra Karel - TOM 1014
(kráceno

Regionální akce tomíků oblasti Berounka

● Účast na turistických závodech v Mimoni

Závodů se zúčastnili závodníci z 10 TOMů, kteří byli vybráni z oblastních kol. Vypravený autobus se cestou na Prahu pomalu plnil, až na konečných 37 osob. Na závodech jsme nezaznamenali žádné pronikavé úspěchy, ale to nebyl náš prvořadý cíl (na rozdíl od některých jiných výprav, které přijely uspět za každou cenu). Šlo nám spíše o spolupráci, poznávání a odměnění těch nejlepších z oblasti. Naše akce byla , jak dětmi, tak i vedoucími, hodnocena velice kladně, takže "náš" cíl splnila na 100%. Hodnocení závodů už jste si mohli přečíst v srpnovém TOMÍKovi. K tomu není co dodat! Ať si každý vybere co je mu milo. My jsme se rozhodli v příštím roce TZ vůbec nepořádat.

● **Sraz TOM na Zbirožském potoce.**

Největší a nejpočetnější akce (119 účastníků z 12 TOMů) byla samozřejmě i organizačně nejnáročnější. Vydařila se však. Úspěch se dostavil díky spolupráci všech vedoucích z oblastní rady A-TOM, ale i dalších partnerských organizací jako jsou RM KČT a ODDM v Hořovicích. Svůj podíl na akci měli i sponzoři a garant celé akce TOM Poutníci.

Oč na srazu šlo? Mimo tradičního přátelského setkání se i závodilo. V hlavním sobotním klání vyrážela na náročnou trať nalosovaná družstva s cílem v co nejkratším čase dorazit na stanoviště kontrol a co nejlépe splnit dané úkoly. Mimo praktickou orientaci v mapě a terénu a poznávání rostlin se soutěžilo v tábornických dovednostech, hodu na cíl, střelbě, odhadu vzdálenosti, azimutech, překážkové dráze a vaření.

Ne všechna družstva našla tu nejkratší cestu, takže se původních 17 km (pro starší) či 7 km (pro mladší) změnilo v pořádně náročný pochod. Přesto, že se některá družstva vracela na základnu až za tmy, nikdo se nezatoulal.

Po nedělním vyhlášení výsledků a odměnění všech závodníků zbyl čas na drobné soutěže a kolektivní sporty. I díky počasí nebylo slyšet jiné hodnocení než - bylo to perfektní!

● **Terčový a azimutový závod a orientační běh.**

Na Lhotce u Berouna bylo velice živo, a to i přes nepříjemně studené a mlhavé říjnové ráno. Ze 69 účastníků to však vadilo asi pouze rozhodčím. Závodníci se vehementně zakusovali do svých tratí, neboť v sázce byly nejen sladké odměny, ale i medaile. Nejmladší běhali "terčák", mladší "azimuťák", starší a dorost orientační běh. Kdo vyhrál a kdo se jen zúčastnil není pro nás tak důležité jako to, že jsme mohli našim 11 zúčastněným TOMům nabídnout zpestření jejich činnosti něčím, co není v oddílovém životě tak samozřejmé.

K tradičním spolupartnerům se tentokráte organizačně přidal i oddíl orientačního běhu TJ Loko Beroun. Kdo se závodů zúčastnil, ten odjížděl, i přes nepřízeň počasí, spokojen.

● **Seminář vedoucích TOM**

Naše zatím poslední akce se uskutečnila v listopadu v Zadově na Šumavě. Celkem 40 vedoucích se zúčastnilo setkání, které bylo výchovnou akcí pro ty, kteří s mládeží pracují, nebo se k tomu chystají. Mimo vyloženě vzdělávací činnost byly na programu otázky další spolupráce v oblasti a sestavení terminovky pro činnost v roce příštím. Počasí bylo přímo ideální, a tak jsme neopomněli ani praktickou činnost v přírodě.

Co k naší činnosti dodat závěrem? Nic víc než vyznívá ze řádek výše napsaných. Spolupráce mezi oddíly a pořádání nejrůznějších regionálních akcí by mělo být naprostou samozřejmostí v činnosti všech TOMů.

Jan Šnajdr
oblast Berounka

Sraz TOM oblasti Berounka - září 1994

Pacovské dovádění II. ročník 14.-16. říjen 1994

Pořadatelé - TOM Pacov + ZŠ Za branou + ATOM ČR

Celkem 92 závodníků + 9 mimo soutěž

Kolektivy - TOM Blansko, TOM Brno, PO Borotín, TOM Orlová, TOM Pelhřimov, TOM Kralovice, TOM Kralupy nad Vltavou, TOM Česká Lípa, TOM Pacov, TOM Mikulášovice

Původně bylo přihlášeno 142 závodníků z 11 oddílů. Zásah chřipky byl nemilosrdný. Závodu se zúčastnilo 26 medailistů z Mistrovství republiky a ze špičkových oddílů zaměřujících se na TZ chybělo pouze několik (Nová Paka, Předměřice, Tanvald a pod.)

Trať byla těžší, bez problémů ovlivňujících závody. Problém okolo dřevin na červené trati byl elegantně vyřešen.

Na závodech spolupracovalo dále 38 rozhodčích, organizátorů a pořadatelů.

NOČNÍ VÝSADEK - VII. ročník

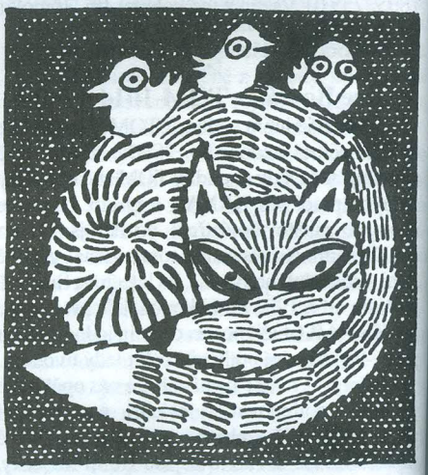
Akce se zúčastnilo celkem 164 účastníků ve 24 partách, jež byly postupně vysazeni ve vzdálenosti 13 - 22 od cíle výsadku, který byl na turistické základně KČT Pacov. První parta byla vysazena v 18.35 poslední ve 20.34 a rozvoz byl zabezpečen 3 autobusy. Prvá parta dosáhla cíle ve 23.47, poslední ve 4.15 dne 16. října 1994.

Velké poděkování patří všem kamarádům a nadšencům z TOM a KČT Pacov. Tuto akci by nešlo uskutečnit bez pomoci sponzorů, jimž patří obrovský dík za pochopení.

Jsou to - Městský úřad Pacov
- nakladatelství I. Železný
- Vodoinst Pacov
- firma Kamír a spol. Pacov
- pivovar Bernard Humpolec

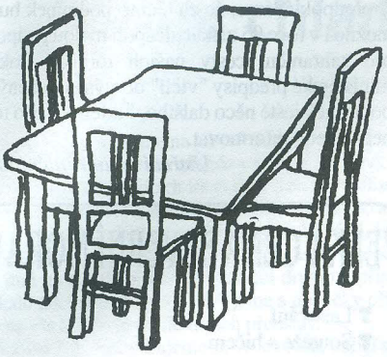
III. ročník PACOVSKÉHO DOVÁDĚNÍ se uskuteční ve dnech 13.-15. října 1995 a jsou na něm vítáni všichni zájemci.

V.Hrobský

Zařádil šotek.
Pacovského dovádění se zúčastnilo 220 účastníků. Ve KŘE jsme uvedli jiný údaj, za což se omlouváme

Čtyři prázdné židle . . .
Co může být smutnějšího!
Snad jen Honza Zdiarský,
kterému neposíláte žádné náměty
do rubriky šikovných turistických
nápadů a vynálezů.
Obdobné je to i s rubrikou
"Psáno uhlíkem".
Že by se v kronikách nenašla
krátká literární dílka
tomíků či jejich vedoucích?

ČTENÁŘSKÉ RUBRIKY ČEKAJÍ!

Důvod absence tomických literárních a výtvarných dílek pro rubriku PSÁNO UHLÍKEM v tomto čísle je zřejmý. Tato rubrika byla využita pro prezentaci trampské literární soutěže Trapsavec (viz. článek o stranu dále za "uhlíkem"). Proto bychom chtěli ještě jednou na tomto místě upozornit na možnost zaslání svých literárních a výtvarných dílek pro tuto rubriku. Ta nejlepší budou vybrána a na stránkách Tomíku zveřejněna. Jako "honorář" za svá dílka můžete obdržet milou knížku, nebo jinou drobnost. Vůbec největší odměnou však pro každého jistě bude pocit, že svým výtvorem může udělat radost spoustě jiných lidí. V této souvislosti bych chtěl apelovat na vedoucí, aby rozkolébali svá děcka, u kterých pozorují sklony k této činnosti.

Obdobná situace je také s rubrikou RECEPTY NEJEN NA VANDR, sloužící pro prezentaci různých nápadů a vynálezů pocházejících za šikovných tomíkovských makoviček. Sem patří cokoli, co je využitelné v naší činnosti a co je zároveň vyrobitelné tomíkovskýma rukama (a ty jsou přeci šikovné, ne?).

Obě tyto rubriky si do budoucna budete obsahově vytvářet sami. Na vás tedy bude záviset jejich obsah, přínos i čtivost. Pro první rubriku můžete své příspěvky posílat na adresu G. Vítová, Schulhoffova 859, 149 00 Praha 4 - Háje, do druhé rubriky na adresu J. Zdiarský, Husova 668, 431 86 Kovářská.

Tak ať to píše a v mezerách mezi myšlenkovým odpočinkem něco šikovného postavte (a málo potlučených palců).

(Honza)

Prosba redakce:

Rádi dostáváme vaše příspěvky a děkujeme vám za ně. Prosíme však, aby pokud možno nepřesahovaly jednu stranu formátu A4 strojopisu. Fotografie preferujeme ostré, detailnější záběry mají větší šanci na otisknutí než malé skupinky v terénu . . . Pokud nezveřejníme váš příspěvek, nezoufejte. Může být zařazen v některém z příštích čísel. Všechny vaše příspěvky a fotografie nám slouží při vytváření ústředního archivu Asociace TOM.

Letní putování tomíků z Bystrého - pohádkový Krumlov.
Foto Vlasta Halvová

DOHODA NA SPADNUTÍ!

✔ V pátek 25. listopadu 1994 se na Strahově sešli zástupci Klubu českých turistů a Asociace TOM ke společnému jednání. Schůzky se zúčastnili pánové Havelka, Moser, Babnič, Chvátal (VV KČT), Libuše Valentová (RM KČT), asociaci zastupovali T. Novotný, H. Slabáková a H. Landová. Při dvouhodinovém jednání se obě strany shodly ve znění dohody mezi KČT a A-TOM. Dohoda by měla být před podpisem projednána ještě výkonným výborem KČT. Následně se k ní vyjádří sněm vedoucích asociace.

Dohoda je vzájemně přijatelná, "prováděcí předpisy" k ní pak stanoví řešení konkrétních problémů, například ve vydávání Tomíka, spolupořadatelství akcí pro naše oddíly atd.

Dohoda by mohla být podepsána do Vánoc, tak, aby se k ní mohl vyjádřit nadcházející sněm Asociace TOM v Kroměříži.

✔ Ad. sněm:

O svolání sněmu jste se dočetli v listopadové KŘE i na třetí straně tohoto Tomíka. Pro upřesnění dodejme, že odpolední část je na rozdíl od dopoledního interního programu členů asociace určena všem vedoucím TOM bez ohledu na to, zdali v asociaci jsou či ne. Vedoucí TOM - nečlenové ATOMU jsou tímto srdečně zváni.

✔ Účast na sněmu závazně přislíbil i pan Jan Stráský. Očekáváme, že v odpolední části vystoupí se svými turistickými zážitky a že bude možné mu rovněž položit několik otázek stran dopravy.

✔ Prosíme, neposílejte nám vlastnoručně vyrobené přihlášky na sněm. Nejpozději v první lednové dekádě obdržíte závaznou přihlášku z ústředí.

✔ Avízujeme, že registrace TOM sdružených v Asociaci TOM proběhne během měsíce ledna, a to zásadně "korespondenční" formou. Obdržíte formulář, na kterém budou předepsány údaje potřebné pro aktualizaci tzv. modrých karet.

Ve stejné obálce bude obdobný formulář pro potřeby KČT. Prosíme, abyste oba vyplnili pečlivě a úplně a v jedné obálce je odeslali na ústředí asociace do Roztok. Údaje týkající se linie KČT budou předány Zd. Vejrostovi. Celá registrace bude ukončena v prvním únorovém týdnu tak, abychom během března mohli do oddílů rozeslat adresáře Asociace TOM i turistické mládeže sdružené v KČT.

✔ ZAHRANIČNÍ CESTY TOM 1995

✔ Prosíme všechny oddíly, které plánují pro rok 1995 návštěvu zahraničí v rámci projektu Marco Polo, aby svůj zájem avízovaly písemnou formou do konce ledna na ústředí asociace do Roztok. Upozorňujeme, že bude třeba splnit následující podmínky, aby oddíl získal případnou dotaci na dopravu svých členů do ciziny.

1) Akce bude zaměřena na zdokonalení jazykových znalostí a seznámení s reáliemi konkrétní země.

2) Oddíl v avízu své zahraniční aktivity oznámí konkrétní adresu zahraničního partnera (obdoba našich dětských sdružení).

3) Dotace bude přiznána oddílu, který bude schopen naše občanské sdružení v zahraničí na solidní úrovni reprezentovat a předloží jakýkoli propagační materiál pro tyto účely.

4) Celoroční aktivní činnost s dětmi a mládeží je samozřejmou podmínkou.

5) Oddíl bude mít vyrovnány všechny závazky vůči Asociaci TOM.

Vážení kolegové,

předpokládáme, že za těchto podmínek bude možno i v roce 95 získat alespoň malou podporu pro zahraniční cesty našich tomíků. Pokud ministerské předpisy "vtělí" do výše uvedených podmínek ještě něco dalšího, budeme vás o tom neprodleně informovat.

Ústředí + zahraniční rada

DOBYTÍ SEVERNÍ TOČNY
V pátek 20.1.95
startovné 5,-
složíte na průběžném startu
od 8 do 10ti hodin
ve sportovní hale Tanvald.
Pěší trasa do 17 km,
na lyžích do 25 km s návštěvou Hnojového domu na Jizerce.
Odměna: diplom, čaj,
jízdné Kořenov - Tanvald
Informace:
pan Kuna - viz. str. 27

Milovníky zimních turistických pochodů zveme na 28. ročník oblíbené akce

TŘÍKRÁLOVÁ OKOŘ

7. ledna 1995
sobota
pochod začíná u staré školy
ve Vokovicích
od 7.30, konec prezentace v 8,30 hodin.
Doprava tramvajemi z Vítězného nám.
(metro A - Dejvická)
Trasy:
základní 28 km
přes Nebušice, Čížovice, Okoř do Roztok
zkrácená 15 km
Mezi 12,30 a 13,00 hod. bude pod Okořem přistaven autobus, který odjíždí do Roztok.
V zámku v Roztokách vás přivítají tři králové, obdržíte malé občerstvení a upomínku.
Zveme tomíky i jejich vedoucí!
TOM Roztoky

VELKÁ CENA SEVERNÍ MORAVY

- Lasování
- Soutěže s bičem
- Lariat
- Chytání telete

Kde? V Ostravě!
Kdy? 4. února 1995

Soutěž se koná v Městském domě dětí a mládeže v Ostrčilově ulici.

Informace: Jiří Kolář, U dílen 32 16, 72 300, Ostrava - Martinov.

Soutěžní kategorie:
chlapci do 15-ti let
dívky do 15-ti let
Kategorie nad 15 let

Pořadatel prosí kamarády, kteří dobře ovládají soustavu s bičem, aby kontaktovali J. Koláře.

Souběžně bude probíhat i další ročník uzlařské soutěže tomíků
UZLAŘSKÁ REGATA

Nabídka zpěvníků:
700 trampských písní i písní k táborovému ohni i s notovým záznamem nabízí ve třech zpěvnících Mario Kučera U kojeneckého ústavu 18, Svitavy 56 802.
Zpěvníky jsou vázány v tvrdé vazbě s laminováním, jeden výtisk stojí 69,- Kč

z obsahu

- Kunčice 1994 ..... str. 4
- Olympiáda TOM ..... str. 6
- Letní ohlédnutí..... str. 7
- Turistické závody ..... str. 11
- Psáno uhlíkem ..... str. 14
- Vandr Berounskem ..... str. 18
- Cestujeme do zahraničí.. str. 20
- VVZ v Náchodě ..... str. 22
- Listárna ..... str. 23
- Čtenářské rubriky čekají str. 25
- Zprávy z ústředí..... str 26

Tábor chladných nocí - Čermná ve Slezsku

TOM 4316 Průzkumník OSTRAVA 3 vzpomíná na loňský tábor

Kam letos pojedeme na tábor? Samozřejmě Pod lípu! Toto rozhodnutí padlo už v prvních dnech roku 93. Kam bychom se jinak mohli vydat s novými oddíly? Ze starého Průzkumníka zůstalo v Porubě asi deset starých harcovníků a u nás, Jižanů, tábory obsolvovali jen Oko, Majer, Číňan, Alobal, Shawell a vedení - Hroch, Salga a Jana. Zbývajících třicet duší našeho oddílu sice do oddílu od října chodí, ale vesměs žádné zkušenosti nemá.

Velkou pomocí je, že tábořiště máme zajištěno a to včetně vybavení, i když staršího. Jediný problém, který jsme už předvídali v tom lednu je voda. Vykáceli nám totiž lesy nad studánkou a vody očividně ubývá. Už loni se na vaření vozila voda z vesnice (6 km) a letos to nebude lepší.

Po půlroce přišel očekávaný předposlední víkend a na naši louku v Čermné se přihrnulo vedení, aby za stálého deště připravilo vodu a vykolíkovalo tábor. Dalších pár dnů na táboře pracovali vedoucí družin a připravovali základní vybavení - latríny, kuchyň, podsady. V posledním víkendu za podpory vedení Porubáků se makalo tak intenzivně, že když jsme s nováčky přijeli v sobotu na tábor, byl už skoro postaven. Stejně ale ještě první tři dny celé osazenstvo muselo tvrdě makat, aby se vše dodělalo podle našich představ.

Sobota 3.7. - zabydlujeme se ve stanech, uklízí se. Do kuchyně nastoupila první služba a umyla veškeré nádobí. Večer se chvíli hrál softík a po setmění se sedělo v kuchyni při kytaře.

Neděle - dopoledne všichni v lese těží dříví na stavby a do kuchyně, starší dotáhli stožár, připravili jej a po poledni se postavil. Dopolední práce družiny nestihly, a tak se dodělávali i po klidu. Po svačině hry na přání - Kapitánská a Přenášení čepic se vyvedly. K večeři přišli všichni najedení po spasení borůvkových plantáží! Taky se podařil první úraz - Fana se za pomoci Číňana opařil vřelou vodou na noze. Končíme tak poprvé v nemocnici a Fana další den doma! Zase přeháňky - přes den ochladily vzduch, večer se scházíme v naší kuchyni a vysvětluji táborový řád. V kamnech vesele praská, učíme se nové písničky a tapetují se s nimi stěny, jsou totiž psány na arších bílého balicího papíru. Do konce tábora je celá kuchyň vyzdobena.

Pondělí - i přes svátek (5.7.) se začalo rozcvičkou v rose na hřišti, což mnozí nelibě nesli - bylo zvykem svátky prý světiti nerozcvičením těla. Pak už v krojích stojíme na prvním nástupu a tábor je zahájen. Začal turnaj ve Špačku, postavilo se hřiště na Ringo a jednotlivci si zaběhli Azimuťák, který stavěl Pinďa. Odpoledne se hrála blokáda.

Úterý - ráno zase vytrvale cedí - posouvám budíček o půl hodiny. Po snídani sedíme v kuchyni a škrábeme brambory na oběd. Déšť kape na střechu a nálada klesá. Ještě že přijel náš bývalý člen Čenda spolu se zátahovou jednotkou policie, kde slouží. Déšť nedéšť dýmovnice a povídání s pravými policisty zaujalo všechny, navíc si všichni mohli osahat padák, potápěčskou výzbroj a viděli práci se psem. Před polednem Čenda odjel a my jsme hráli turnaj v piškvorkách a dámě - furt cedí. Po obědě zázrak - vyjasňuje se. Za několik minut je tu sedmiboj netradičních disciplín (aby se děcka moc nezmočila - všude je ještě mokro) Před večeří se hrál spontánně středověk. Táborák odkládáme na zítra?

Středa - po snídani vyrazili všichni pryč z tábora. Svítí slunce, a tak se průzkumná výprava po okolních městech vydařila. Večer jsou všichni K.O.

Čtvrtek - únava pokračuje i dnes. Změnu počasí - přechod ze zimy do opravdového léta mnozí těžce nesou. Odpočinkový program. Proběhly první přednášky odborek, hrál se i softík. Sem tam ještě krápalo. Jsme všichni rozhodnuti zítra zase začít makat naplno.

Pátek - ráno turnaje družin rozproudily krev všem. Boj o kůlnu, Badminton dvojic a do oběda plnění stezek. Po klidu velká soutěž Pakárna, po svačině azimuťák dvou družin a k večeru hry na louce.

Sobota - dopoledne se postavil konečně táborák. Dopoledne se děvčata učí lasovat. Po poledni máme hry a soutěže spolu s návštěvami rodičů. Přijelo se podívat opravdu dost lidí. Skoro každý tu někoho měl, a tak i rodiče spolu se svými dětmi se zasoutěžili. Večer uvedl Piňďa první táborák - no mohl být lepší.

Neděle - závěr prvního týdne tábora - ráno úklid po táboráku, pak dohrávka softballového turnaje, po svačině finská stezka, kterou připravil Shawell. Odpoledne lehkoatletická olympiáda, na závěr fotbalový turnaj, kterého se zúčastnily i dívčí družiny.

Pondělí - celé osazenstvo tábora vyráží pod vedením Ampéra na výpravu do chráněné krajinné oblasti "Údolí Moravice." Cesta vedla přes Těchanovice, Lhotku na Hanzlův mlýn. Na tamní osadě jsme se zastavili a uvařila se polévka. Pak dále údolím Moravice na Podhradí. Tam jsme navštívili tábor 48. oddílu Junáka z Ostravy - naše přátele. K večeru se ocitáme ve Vítkově a sjíždíme vlakem do Svatoňovic, a pak rovnou do tábora - to už za tmy!

No a tak den po dni pokračoval náš tábor až do neděle, kdy jsme odjeli do svých domovů. Je to jen zlomek života našeho oddílu a jeho činnosti.

V Ostravě 3.4.94
Karel Závadský - Hroch

Zimní sraz TOM v Jizerských horách
19.-22. ledna 1995

Asociace TOM, Klub českých turistů, RM oblasti Jizersko-Ještědské,
TOM Zálesák, Junák Tanvald a Horská služba
Tanvaldská sportovní hala

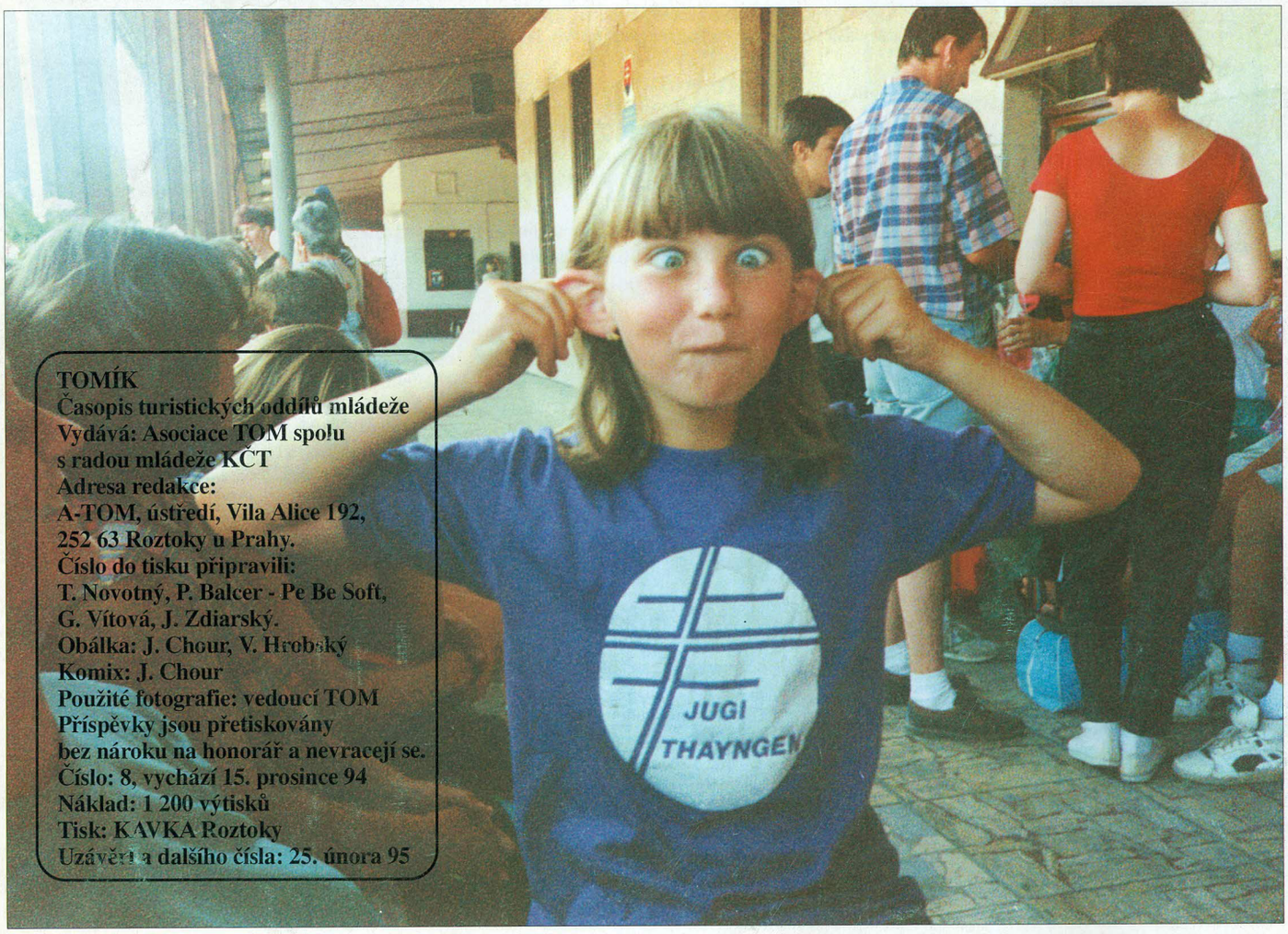
Program:
19.1. čtvrtek - příjezd účastníků, ubytování, prezentace, účastníci zimního táboření stavba stanů nebo iglů. Návštěva Tomky (klubovny TOM).
20.1. pátek - snídaně, odchod na trasu k severní točně. Od 8 do 10 hodin. Návrat v 16 - 18 hodin. Večeře, promítání, beseda o Jizerkách.
21.1. sobota - odchod nebo odjezd na libovolný vrchol Jizerských tisícovek Zámky, Černá hora nebo Sněžné věžičky. Večeře.
22.1. - neděle - snídaně, výstup na Špičák nebo Štěpánku. Balení, odjezdy.

Účastnický poplatek 160 Kč/osobu zahrnuje:
- ubytování ve vlastních spacích pytlích - omezeně školní jídelna, žíněnky
- třikrát stravování - polopenze, stálá zásoba čaje
- informační a propagační materiál
- startovné na "Severní točnu" a "Jizerské tisícovky"
- drobná upomínka

160 Kč x počet účastníků včetně vedoucího pošlete do 9.1.95 (nejpozdější podání na poštu) na účet Tanvaldské spořitelny a.s., číslo účtu: 6446154-458/0800.

Kopii útržku složenky pošlete se seznamem účastníků rovněž do 9.1.95 na adresu:
Josef Kuna, Výšina 552-29, Tanvald 468 41
Uveďte zda se jedná o táborníky na sněhu, lyžaře, nebo pěší a před odjezdem sledujte sněhové zpravodajství.
Doprava: autobusy Praha - Harrachov
vlak: trať 036 (jen od Liberce je výhodnější vystoupit TNV Zast., z hlavního je cesta o kilometr delší.)

TOMÍK
Časopis turistických oddílů mládeže
Vydává: Asociace TOM spolu s radou mládeže KČT
Adresa redakce:
A-TOM, ústředí, Vila Alice 192, 252 63 Roztoky u Prahy.
Číslo do tisku připravili:
T. Novotný, P. Balcer - Pe Be Soft, G. Vítová, J. Zdiarský.
Obálka: J. Chour, V. Hrobský
Komix: J. Chour
Použité fotografie: vedoucí TOM
Příspěvky jsou přetiskovány bez nároku na honorář a nevracejí se.
Číslo: 8, vychází 15. prosince 94
Náklad: 1 200 výtisků
Tisk: KAVKA Roztoky
Uzávěrka dalšího čísla: 25. února 95